

F 3701 12J
Gyomaendrőd, Blaha u. 21.

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 100 Ft

XI. évfolyam 12. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2004. december

Rónay György: BETLEHEM

Minden megíratott.

A próféták megmondtak mindent jóelőre.

De a te anyai szíved még mindig nem hagyott föl a reménnyel.

A te szíved még mindig várt valamit.

Egy rést az örök Rendelésen,
amelyen a szeretet kiosonhat.

József már fáradt volt, ledőlt volna egy kapuboltba,
de te csak mentél házról házra, kapuról kapura,
és zörgettél és könyörögtél.

Nem magadért, hanem a Gyermekekért,
hogy ne fázzék, ne szúrja szalma gyöngé testét,
ahogy a próféták megírták.

Mert a te anyai szíved még mindig nem hagyott föl a reménnyel.
Hisz van-e telt pohár, melynek színén egy szírom el ne férne még?
Ház, hol egy terhes asszonynak ne jutna még hely?
Lobbant a lámpaláng, amint az érdes kéz kutatva fölemelte:
„Hé, ki dörömböl itt! Takarodjatok, koldusok! Nem csárda ez!”
A tárt kapun kidőlt a jó meleg s a zsíros sülték jószaga,

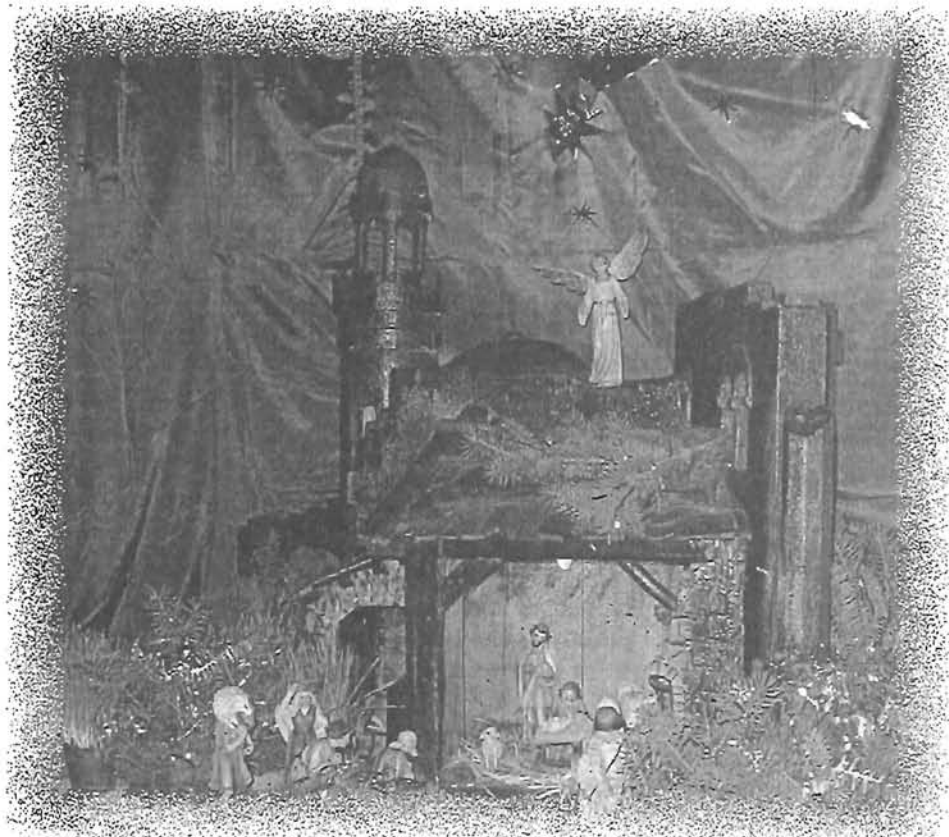
S egy kard villant: sokféle martalóc bitangol szerteszt ilyenkor,
S a bölcs polgár vigyáz a házra.

Betlehem bezárkózott, szíve kővé keményedett a félelemtől.
Mert azokban a napokban összeíratta a népét a Császár.
Elengedték a láncról a kutyákat, nagy szelindekek futkostak a hóban,
dühösen szimatoltak, szűkültek mint a lelkiismeret.
Józsefnek fájta a lába, botjára támaszkodva baktatott
az érthetetlen éjszakában.

Az istálló felé, amely fölött már ott égett a Csillag.
A küszöbön megállt, hátrahőkölt a vastag trágyabúztól,
s tanácstalanul visszanezett.

Te már tudad, hogy nincs segítség. Az emberek bezárták szívüket,
a Szeretet hiába könyörög, nem talál rajta rést.
Fájdalmak Emberét hozod világra nyomban, fájdalmak anyja vagy,
fájás nélkül szülő, amint a nyirkos szalmára lerogytál,
s öled végtelen távolából meghallottad a koldus Újszülött
didergő zokogását.

**ÖRÖMTELI
KARÁGSONYT,
ÉS ÁLDÁSOS
BOLDOG
ÚJ ESZTENDŐT
KIVÁN MINDEN
KEDVES
ÖLVSŐJÁNAK
A
SZERKESZTŐSÉG!**

Az Ultrahang Egyesület rendhagyó beszámolója

Tisztelt gyomaendrői lakosok!

Ismét eljött a szeretet és az összetartozás ünnepe, a Karácsony, valamint a zárszámadások hava, december. Bár az Ultrahang Egyesület nem tekint vissza komoly múltra, mégis úgy érzem, eljött az ideje, hogy beszámoljak az Egyesület eddigi tevékenységéről, eredményességéről, valamint köszönetet mondjak azoknak az embereknek és cégeknek, akik segítségével nem örülhetnénk együtt annak a reális lehetőségnek, hogy jövőre megvásárolhatjuk az új ultrahang készüléket.

A visszaemlékezést időrendi sorrendben teszem, és remélem, hogy senkit sem felejtök el megemlíteni, illetve, ha mégis, akkor azoktól előre is elnézést kérek.

Ez év májusában érlelődött meg bennem, hogy a Gyomaendrői Szakrendelőben igen nagy szükség lenne egy korszerű ultrahang készülékre. Az orvosi munka megkönnyítése mellett ez az itt élő lakosoknak nagy előnyére válna, ha csak a a Gyulára, illetve a Békéscsabai Kórházba történő beutazást, illetve a hosszú várakozási időt tekintem. A Rendelőintézetnek az új eszköz vásárlására szükséges pénz - cca. 15 millió forint - nem áll rendelkezésre, így a Gyomaendrőd Város Önkormányzata Képviselő-testületéhez fordultam, segítségüket kérve. A Polgármester Úr némi biztatás mellett közölte, hogy részben tud csak segíteni, de a teljes összeget nem áll módjában a városnak biztosítani, mivel néhány éve a röntgen készülék is felújításra vár.

Gondjaimat gyermekkori barátommal Németh Dezsővel, a Bowling Treff Étterem tulajdonosával osztottam meg, aki családjával történt előzetes megbeszélés után azzal az ötlettel állt elő, hogy az Ultrahang Egyesület nevében szervezzünk jótékonyági koncertet, melyek tiszta bevétele, valamint a szponzorok által felajánlott összeg részben már fedezheti a készülék árát. Tekintélyes összeggel segítette az indulást, valamint baráti és üzleti partnereit is segítségül hívta a siker érdekében.

Ezt követően vezetésemmel összeállt egy kis csapat: Németh Dezső, Császárné Gyuricza Éva, Dávidné Csontos Marianna, Dávid Imre (ács), Dinya Zoltán, Dinya László, ifj. Dógi János, Farkas István (Cuti pék), Fülöp Zoltán, Hunya Jolán, Hunya Péter, Uhrinné Dr. Katona Klára, Kovács Lászlóné, Rózsahegyi Kálmán Alt. Iskola lelkes tombola árus diákjai, Szurovecz Istvánné, Tóth Ferenc, Vodova János, akik szabadidejüket nem kímélve, csütörtök esteként a Treff Étteremben szervezték a koncertet, és felkeresték személyesen a szponzorokat is. Ovtak mind a jogi, mind a gazdasági buktatóktól, mert nekem orvosként ebben gyakorlatom eddig nem volt. A koncert plakátját és belépőjegyeit Hornok Ernő tervezte, és annak költségeit is fedezte. A plakátok és a belépőjegyek Varga Mihály nyomdájában készültek el, térítésmentesen. Az utcai plakátokat a Kner Nyomda készítette, külön köszönet jár Papp Lajos igazgató úrnak igen pozitív emberi hozzáállása miatt, a nyomda anyagi hozzájárulása mellett kérés nélkül ajánlotta fel további segítségét (tombolatárgyak, tombolajegyek nyomtatása, a projektor kölcsönzése - melyet sajnos a nedves idő miatt nem tudtunk használni, ezért akkor ott nem tudtuk az adományozók neveit ismertetni. A jegyek már részben elővételben elkelték - Taka-

rékszövetkezet dolgozói, az Önkormányzat dolgozói, óvodák, iskolák, Szabóipari Szövetkezet, Kner Nyomda, kereskedelmi és vendéglátó üzletek, Mammut teh., Madizol Kft, MKDSZ és más helyi vállalkozók segítségével.

Szeptember 25-e borús reggelén Holubné Hunya Anikó szervezésével a szarvasi Fúvós Zenekar ébresztette kis városunk lakóit, és a vőfély Véha Béla szívélyesen invitált mindenkit. "Cibere" Ur már az eseményt megelőző héten hangos bemondojával járta a várost, hogy senki se feledkezzen meg, e fontos eseményen való részvételről. Az egész napot videón örökítette meg Zsilinszki Mihály. Ünnepi beszédet Dr. Gedei Margit a Rendelő Intézet igazgató főorvosa mondta, előzetesen meghívtuk a polgármester urat is, aki elfoglaltsága miatt csak a késői órákban tudott megjelenni.

A koncerten fellépők: Kiszely Zoltán és Foglár Gábor mint városunk szülöttei és Sándor Teréz, tiszteletdíjukat felajánlván járultak a rendezvény anyagi sikeréhez. Igen színvonalas műsorokkal szórakoztatták a nagy számban érdeklődő - mintegy 2000 fő felnőtt és gyermek - közönséget, akik a kora délután kezdődő és éjfél után végződő koncerten igen jól érezték magukat a viszonylag kedvezőtlen idő ellenére, mert a Szarvasi Halászcserda tulajdonosa sátorával kellemes környezetet biztosított, melyet a Németh KFT dolgozói és az Önkéntes Tűzoltó Egyesület tagjai és a Bowling Étterem állítottak fel és bontottak le.

A tiszteletdíjas fellépők: Koós János, Crystal, B. Projekt, Republik együttes is színvonalas produkciót nyújtott az igen lelkes közönségnek. A programot éjfél után - mindenki meglepetésére - tűzijáték zárta, melyért külön köszönet jár Orbán Józsefnek, aki ezzel járult hozzá az est emlékezetessé tételéhez. A rendet a város Polgármestere sikeresen biztosította, a forgalmat a helyi Rendőrség vigyázta, a műsort Bánki Árpád vezette. A belépőjegyek ára és a tombolából befolyt összeg nagy részt fedezte a produkció költségeit, közel 100 értékes tombola került sorsolásra, melyek a helyi vállalkozók, valamint dévaványai és békési vállalkozók adományként gyűltek össze. A befolyt szponzori díjakból a mai napig közel 4 millió forint van az Egyesület számláján, a Képviselő Testület novemberi ülésén a 2005. évi Költségvetési Konceptióba 4 millió forintot állított be az ultrahang vizsgálógép vásárlására, ez a pénz még nem elég, ezért kérem azokat, akiket időhijányában nem sikerült nekem illetve segítőttemnek személyesen megkeresni, de úgy érzik, tenni kívánnak azért, hogy 2005-ben reális esély legyen az ultrahang vizsgálógép megvásárlásának, ezt megtehetik az OTP 11733120-20014988, vagy az Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet: 532 00125 - 11066963 számlájára történő befizetéssel, a jó szívvel adott legkisebb adomány is előre visz bennünkét közös célunk megvalósításához. SEGITS, HOGY MI IS SEGITENI TUDJUNK!

Sok szeretettel kívánok magam és az Ultrahang Egyesület tagjai nevében jó egészséget, Kellemes Karácsonyi Ünnepeket, és Boldog Új Évet városunk minden polgárának!

Dr. Farkasinszky Erzsébet az Ultrahang Egyesület elnöke, urológus főorvos

A MŰSOR TÁMOGATÓI:

Németh Dezső
Kner Nyomda
NÉMETH Kft.
Dr. Farkasinszki Erzsébet
Németh-Szabó Kft.
Szilánk Üveg Varga
Gusztáv
Mamut Tech Hungary Kft.
Sikér Kft.
Euroflour
Endrői Szabó
Szövetkezet
Dávid Imre ácsmester
Farkas István CUTI Kft.
Tímár Vince TI-VI
TECHNIKA
CHIP ELEKTRONIK 2000
Kft.
LAYER Kft.
Duzs Károly
Vaszkó Béla
Varga Mihály Nyomda
FOL-MEL
Dinya Zoltán
Túri András
Farkas Máté
FISH COOP Bt.
AGROFEM Kft.
KESELYM Kft.
BETHLEN AGRÁR Kft.
Diószegi Zsolt
Hunya Péter
Fülöp Zoltán
Endrői Gazdakör
Minya Gábor
Sebök & Sebök Kft.
Szarka Csilla Optikus
Hegedűs József
Kiss István
Gschwindt Mihály
Dávid Vince
HIDAS AUTÓ Kft.
Gombkötőné
Balogh Károly
Dávid Mátyás
Dr. Jánosik Bertalan
Jónás Jánosné
Uhrin Margit
Ujhelyi Szabolcs
Varga József
Papai Lászlóné
Putnoki Sándor
Dr. Katona Piroška
Uhrin Frigyesné
Ungvályi János
Komóczi Attila
HANYECZ ÉS TÁRSA Kft.
Dávid István
EURO FLORE
MARSÍ ÉS TÁRSA Bt.
ANITELLA CIPÓ
CORVO BIANCO Kft.
Raju Józsefné
ROZA Kft.
Farkasinszki László
Domokos László
Bohák Lászlóné
Varjú Istvánné
Horváth Lajos
Bula János
Szabó Balászné
Gellai István
Hanyecz László

Uhrin Lajos
KÖRÖS LUD Bt.
Kertmegi Mihály
Császárné Gyuricza Éva
Búza Mihály
Giricz Máté
Dr. Hanyecz Károly
Tímár Menyhért
Lizák Istvánné
ARANYAS PATIKA
Mikó Imre
Erdei László
Tímár Vince SAROKHÁZ
Pelyva Irméné
Hegedűs Imre
Csikós Zoltán
Bula Lajosné
Kurilla Béla
Baráth Elek
Bela Irméné
Pedikúr-Manikűr
Belisné Szabó Anikó
Köszl Mónika
CSÜNDÖNGŐLŐ Bt.
Márton Gábor
MÁGUS COMP
KNAP-HÍD
KÖRÖS BÜTOR
Eichler Éva
Veszeli Lajos
Varga Jánosné
THERMIX ÉPÍTŐIPARI
SZÖVETKEZET
Szilágyi Béla (Hunya)
Dr. Kulcsár László
Szelei Bálint
Giricz László
Farkasinszki Sándor
Balázs Tibor
Uhrin Attiláné
Várfi András
Fülöp István
Tandi Ferencné
Farkas Antal
ENDRŐDI FODRÁSZ
ÜZLET
AGROKÖRÖS Kft.
Gellai Imre
Rácz Béla
Váradí Mihály
Id. Németh Dezső
Roszik János
Kiss Pál
Dr. Török Anna
Juhászné Ágoston Klára
Feketéné Bicilik Júlia
GYEFA Kft.
ILLATOAZIS
ELINO Bt.
GYURICZA SÖRÖZŐ
Farkasinszki Ede és Neje
Veres Lajos
Tímár Gáspárné
Varga Zoltán Attila
Dinya László
Farkasinszki Zsuzsanna
Dr. Palya Lilla
Vaszkó János
Oskó Sándor
Knapcsék Béla
Barna Zsolt
LENIA
Szilágyi Boldizsárné
Bánfi Gyuláné
Balogh Károlyné
CARLOS TRIO Bt.

Adóigazolás céljából az adóazonosító számot kérjük az egyesület címére (Fő út 187.) megküldeni.

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

JÓTÉKONYSÁGI KONCERT!

„Segítsünk a rászoruló gyermekeken!”
UHRIN BENEDEK karitatív célú
jótékonsági koncertje lesz

**December 12-én vasárnap az
Endrődi Közösségi Házban, délután kettő órakor.**

A koncert teljes bevétele a december 16-i ajándékozási rendezvényen kerül felhasználásra, rászoruló gyerekek segítségét szolgálja.

Belépődíj: 150 forint.

A koncert fővédnöke: Dr. Dávid Imre polgármester

MEGHÍVÓ

Sok szeretettel meghívjuk Önt, és Kedves családját a gyomaendrődi Szent Imre Templom 200 éves évfordulója alkalmából megrendezendő

ADVENTI ZENÉS ÁHÍTATRA
december 10-én, pénteken 16 órára.

Közreműködnek:

a Gyomaendrődi Városi Zene- és Művészeti Iskola
tanárai, tanulói

a Gyomaendrődi Zenebarátok Kamarakórus –
vezényel: Cserháti Ferenc
Tóth Mihály orgona, ének

Dr. Markovits Pál, november 26-án vette át Vasdiplomáját a Szent István Egyetem Állatorvosi Karán. A szerkesztőség őszinte szívvel gratulál, és további jó egészséget és alkotó kedvet kíván ez alkalommal is.

Gyomaendrődi Városi Sportegyesület köszönetet mond azoknak, akik 2003. év SZJA adójuk 1%-át az egyesületnek ajánlották. Az egyesület számláján **94.726.- forintot írt jóvá** az APEH, amely összeget az utánpótlás csapatainak edzőcipő vásárlására fordították.

November 19-én Balogh Tamás: Nemlétező dolgok c. kötetének bemutatója volt az OMart Könyvesboltban. Az íróval Valuska Lajos beszélgetett. A könyv a helyszínen megvásárolható! (OMart Könyvesbolt Gyomaendrőd Fő út 216 (284-815))

A Barátság Sportegyesületért Közhasznú Alapítvány köszönetet mond az APEH által jóváírt 1%-ért, amely összeget tartalékba helyezte, a 2005. évi program megvalósítása céljára, az összeg: 328 forint.

A gyomaendrődi Honismereti Alapítvány köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik az adójuk 1 %-át 2003. évben is szervezetünknek ajánlották fel. Az így befolyt összeg: 124634 Ft, amelyet a Gyomaendrődi ki kicsoda? c. kiadvánnyal kapcsolatos kiadásokra fordítottunk.

Jelenleg is folynak szervezetünkben helytörténeti kutatások Endrőd történetével kapcsolatban, gyűjtjük szülőhelyünk földrajzi neveit, a ragadványneveket, szakemberek dolgoznak Endrőd földrajzi neveinek elemzésén, az endrődi tájnyelv hangtani sajátosságainak megállapításán. A felsorolt munkákkal jelentős a kiadásunk, ezért kérjük mindazokat, akik szívesen olvassák majd a fenti témákról szóló könyveket, folyamatosan támogassák szervezetünket. Megígérjük, hogy amint nyomdakész állapotba kerül egy-egy téma, megjelentetjük a munkát. Tisztelettel és köszönettel: Szilágyiné Németh Eszter

Az Endrődi Sportegyesület (régvi nevén: Barátság SE) november 6-án tisztújító közgyűlést tartott székhelyén, az endrődi ligetben. A közgyűlésen igen nagy számban vettek részt a tagok és meghívottak. Elnöknek választották: Fülöp Zoltánt, elnökhelyettesnek Vass Ignácot, és titkárnak: Szilágyi Anikót. Az elnökség további tagjai: Almási Gergely, Dobák Krisztián, Fekécs Imre, Hunya Péter.

Veres Róza (gyomai születésű) festőművész alkotó kiállításának megnyitója november 9-én volt a Gyomaendrődi százszorszép Óvodában, az OVI-Galériában. A kiállítást Sass Ervin újságíró nyitotta meg, közreműködtek a Városi Zene- és Művészeti Iskola és a Kis Bálint Általános Iskola tanulói. A kiállítás december 17-ig látható hétköznapi 8-17 óráig.

Prokop Péter pap festőművész halálának első évfordulójára (november 11) emlékeztek az ország különböző városaiban. A Szegedi Tudományegyetem olasz tanszékének vezetője, Pál József professzor által adták ki a Prokop-monográfiát, amelynek címe: Magyar emlékek Itáliában című sorozat első kötete. A kötet Péter atya közreműködésével készült, a képeket ő válogatta, és ő írt a kötethez önéletrajzi emlékeztetéseket. A kalocsai székesegyházban hatvankét éve szentelték pappá, egy éve itt helyezték el hamvait, itt tartotta az ünnepi megemlékezést Bábel Balázs érsek. Prokop Péter munkássága iránt halála után is fokozódik az érdeklődés, expresszív képei lendületet adnak nézőjüknek, hogy kövesse Istent és szentjeit, hogy élje az Evangéliumot. Ezért ajándékozta el már életében alkotó munkájának nagy többségét elsősorban iskoláknak, kollégiumoknak, szemináriumoknak, püspökségeknek, és nem galériáknak. Így kerülhetett közel 40 képe a Szent Gellért Katolikus Iskolánkba. Prokop Péter a festéssel is evangelizálni akart.

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb Jövő!

Tímár Máté

Tímár Imre (1912-2004)

Édesapja Tímár Imre középparaszt és édesanyja Hanyecz Emerencia ötödik gyermekeként született 1912. szeptember 25-én Endrőd -Szent Lászlón, (mai nevén Hunyán).

Nyolcan voltak testvérek. Édesanyját 12 éves korában vesztette el, mostohaanya nevelte tovább a gyerekeket, akitől sok szeretetet kaptak. A testvérei mind a mezőgazdaságban dolgoztak, egyedül Imre lett iparos. Eredetileg a cipész szakmát tanulta ki. 1935. november 18-án házasságot kötött Tímár Mariskával, akinek kereskedői képesítése volt. Két leány gyermekük született. A háború hatására, 1942-ben szakmát változtatott, elindult a kereskedői pályán. A Hunyai Hangya Szövetkezet üzletvezetőt keresett. Feleségével megpályázták, és megnyerték az üzletvezetői állást, és 1950-ig dolgoztak Hunyán, az ott élők teljes megelégedésére vezették az üzletet.

Az 50-es években előbb a Parasztszövetkezet, majd a Földművesszövetkezet vette át a boltot, és rövidesen hamis indokkal elbocsátották Imrét állásából. A hamis indokkal történő elbocsátás nagyon megviselte egészségét, súlyos beteg lett, közel 2 éven át tartott ez a kritikus állapota.

Gyógyulása után állást kapott Endrődön az ÁFÉSZ-nál, feleségével együtt dolgoztak, és a családi házban éltek. Ettől az időtől a család sorsa jóra fordult, sokat dolgoztak,

hogyan leányukat taníttatni tudják. Idősebb leányuk Marika Szegeden járt egyetemre, gyógyszerész lett, Szeghalmon dolgozott nyugdíjazásáig. Férje Dr. Jakó Károly bírósági elnök, nekik két gyermekük született. Fia talabb leányuk Magdolna, óvoda-pedagógus, férje Agócs József tanár, nekik is két gyermekük született, Törökszentmiklóson élnek. Két leányuk házasságából 4 unoka, 8 dédunoka, és 2 ükunoka származik.

Az ÁFÉSZ-től 1972-ben ment nyugdíjba. A nyugdíjas búcsúztatásakor a fiatalok példaképének, a rend, a pontosság jeles képviselőjének nevezték. A munkásságáért kapott kitüntetések ezeket a jelzőket méltán bizonyítják: a Szövetkezetek Országos Szövetségének (SZÖVOSZ) oklevelét kapta 1967-ben, Kiváló Dolgozó 1962 és 1966-ban, a Szövetkezeti Mozgalomban Kifejtett Többéves Eredményes Munkájáért Oklevél 1965, 1969-ben.

Nyugdíjas éveit jó egészségben, jó kedvben, feleségével együtt nagy megértésben éltek. 69 évi házasságuk során szép ünnepeket tartottak az arany, a gyémántlakodalmuk ünnepein, amikor a templomban Isten előtt is megismételték a házassági fogadalmukat. Megünnepezték a 65-dik házassági évfordulójukat is, és már léleklében készültek a jövőre esedékes 70-dik évfordulóra. Sajnos erre már nem kerülhet sor. Ereje fokozatosan szállt el, de még az utolsó napokban is gondoskodott szeretett feleségéről, szívesen járt boltba, piacra, a kerékpárra idén már nem szállt fel, de mindenhová magával vitte, bot helyett is jó szolgálatot tett.

Aki ismerte, mindenki szerette, tisztelte, becsületes tiszta, szép életet élt. Sok öröme telt családjában, az unokák, dédunokák fényképeit örömmel, sugárzó büszkeséggel mutatta, mindenkire volt egy-egy kedves szava, szívesen emlékezett a régi szép időkre, barátokra, akik közül már sokan „elementek”. Ő is csendben ment el, október 22-én, egy hónappal élte túl 92-dik születésnapját. Álmában érte a halál. Amilyen szép élete volt, olyan méltó volt a halála is.

Ha a világon mindenki ilyen volna, ez a világ sokkal jobb volna.

Isten adjon neki örök nyugodalmat!

Császárné Gyuricza Éva

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK, ABLAKOK GYÁRTÁSA EGYEDI MÉRETERE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

Historia Domus

AZ ENDRŐDI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZ TÖRTÉNETE (részletek)

Május. Mivel a tanyán lévő kis méretű kút néha még a jöszágnak sem adott elegendő vizet, a csépléshez pedig mindig máshonnan, vagy a kistanyáról kellett hordani, egy nagyobb kutat ástak az udvar közepén. Kellett hozzá 50 forint ára (3.400 db) elsőrendű téglá, melynek ára a plébániái alap pénzterábról, egyéb költsége pedig máshonnan nyert fedezetet.

Június 18-19. A kathol. autonomiai kongresszusra küldendő világi képviselő választása. Összeíratott előzőleg 1994 s felszólamlás következtében még 1, tehát összesen 1995 választó. Összeíró bizottságok: 1) az 5-ös bizottság: Grócz Béla, Bencze Sándor tanító, id. Hunya Mihály, Uhrin Imre, Timár András, Varga József. 2) a 3-as albizottságok: A/ olvasóegyleti: Timár József, Farkas Imre, Kiszely m. György. B/ népközi: Forgács István, Uhrin Lajos, Timár Lajos. C/ ipartársulati: Dávid Géza, Alt Mátyás, Gyuricza Mihály. D/ kath. polgári társulati: Oláh János, Csúvár György, Hunya Pál. E/ szőlőskerti kath. olvasóköri: Farkas József, Hornok Pál, Forgács István. F/ tanyai kath. olvasóköri: Farkas Mihály, Hornok János, Dobosy István. A szavazás 18-án, vasárnap reggeli 5-től esti 7 óráig, s másnap déli 12 óráig tartott. Szavazott 820, kivétel nélkül gr. Wenckheim Gézára, aki Békés megye összes kath. polgárai részéről meg is lón választva. Papi képviselő pedig dr. Karsch Lollion (?), derecskei plébános lett, néhány szavazattöbbséggel Spett Gyula, gyomai plébános ellenében.

Július 25. **A tanyai templom tornyára keresztfelhúzás.**

Augusztus 30. A gyulavidéki rkath. tanítóegyesület gyűlése. Kezdődött 9-kor Veni Sancteal. Helye a Schiefner-féle központi leányiskola egyik terme. Jelen volt: Kny Antal békési ker. esperes, mint elnök, Rezey Sylvius kir. tanfelügyelő, Apostol, Spett, Dunay, Gróh plébánosok, szöke orosházi adminisztrátor és 40 tanító. Ebéd a plébánián 61 terítéssel. Elszállásolás a főjegyzőnél, Dinya János, Timár Jánoséknál s a t.

Szeptember 1-től a két kisdévodá a községnek átadva 990/1897. sz. püspöki engedély mellett. Egyidejűleg a kisebb óvodai épület is, melyet a b. Wodianer Albertől óvodai célra ajándékozott 1.000 forintot vettünk és alakítottunk át. Az óvónők: Szabó Piroska és Bohus Ilona megmaradtak. A község az úgynevezett nagy-óvodá (szarvasvégi) részére egy alkalmas házat vett. A Schiefner-féle háznak két tantermét pedig a két központi leányiskola foglalta el, Andracsék Mária (III-VI. osztály) és Schmidt Irma (I-II.) vezetése alatt, - Schiefner prelátus úr, mint építetőknek engedelmével, ki beleegyezett abba, hogy e díszes épület, a templom nevére írva, kathol. jellegű iskola, vagy ilyen nem léteben, még endrődi rkath. célra szolgáljon mindaddig, míg később talán ismét apácák foglalhatják el. (Lásd. Levéltár VII. 1897. szeptember alatt, az eredetét pedig az egyházmegyei levéltárban.

Az eddigi központi leányiskolába (a templommal szemben) a központi két fiúiskola költözött és pedig Szebeni László (I-II. osztály) a kissé megnagyobbított tanítói lakásba is, míg Bencze Sándor (III-VI. osztály) megmaradt külön házában. Egyidejűleg a tantermek kipadoltattak és a padok kijavítottak.

A legrégebb iskolaépület pedig a Holt-Kőrös partján, mivel alacsony és sötét volta és padjainak rozottsága miatt a mai igényeknek már

meg nem felelt, szándékolt kijavítása pedig igen sokba került volna, egyelőre bérbe adatott.

Szeptember 3. Heffner Ferenc, szarvasvégi fiutánító meghalt, özvegyet s egy kis árvt hagyván hátra. Jeles, hivatásos tanító volt. Osztályába Velásits György ment át a gyomavégiből, a szarvasvégi leányiskolát pedig neje, Kubinyi Ilona vette át, ki eddig a központi I-II. oszt. leányokat tanította, egyúttal mivel eddigi lakását a volt központi leányiskolában Szebeni kapta, lakpénz címén 50 forintot kapott.

A gyomavégi iskolához tanítónak Újházy Béla okleveles, eddigi kántorsegéd választott. Ebből az iskolából túl tömötsége miatt a második osztályiak a központi fiú- és leányiskolába rendeltettek be.

A szőlőskerti iskolához, melyet eddig ideiglenesen Vidócs Antal nyugdíjas vezetett, Matulay Károly választott 350,- forint fizetés-sel.

Haffner özvegye fél évig lakást kapott a Schiefner-féle (központi) iskola alsó épületében, és férje fizetését fél évig, azaz 1898. március végéig, a haláláig hónap (szeptember) után kezdődő számmal (okt.-márc.).

Szeptember 26 vasárnap, **a tanyai templom megáldása.** Jelen voltak: Spett Gyomáról, Dunay Szentandrásról, Szimray Szarvasról, Bedák Kondorósról, és egy káplán és igen nagy számú népsereg. A szentbeszédet a templom melletti téren tartotta és a megáldást püspöki felhatalmazással végezte a prep-plébános. A külső és belső munka még nem volt teljesen kész. Meg volt: az oltár, mely az irlalmasnének kápolnájából maradt teljes felszereléssel; cibórium, monstrancia, egy kehely, több ruha, kis öröklámpa, thunibulum (?) ugyanonnan; harang még csak az, mely az iskola előtt állott; fiszharmonium Pajkr Rudolf königrazi gyárából 150,- forintot hozatva, mely összegből 40 forint előre fizetve, a többi pedig (110,- Ft) 6 forint részletekben 18 hónap alatt, tehát 1899. áprilisig bezárólag törlesztendő.

Hunya József kőkeresztje tanyája mellől a tanyai templom mellé hozatott, s ez alkalommal az ipartörvényből kiutalványozott 45,15 Ft költséggel kijavítottatott.

A tanyai templomra december végéig befolyt 6.783,- Ft. Ebben: Schiefner ajándéka építésre 1.000, felszerelésre 500 = 1.500,- Ft, - egyházmegyei alapból segély 400,- Ft, - Fülöp Mátyás, István, János és Pál adománya oltárképre 200,- Ft, - ifj. Kalmár György ajándéka a kisebb harangra 60 forint, - Julis János ajándéka 500 forint, - a püspök által a Kálvária pénztárból 5 %-ra kiutalt 2.400 forint kölcsönből 1.970 forint (mert 430 forint biztosítási összegül visszatartva csak jövő szeptemberben fog kiadatni), - a takarékpénztárból kölcsönvéve 300 forint, - a többi hívek ajánlata. Kiadások: Arvai vállalkozónak 4.827,08 Ft, - Vinkovics bádognak a torony bádogfedeléről 144,- Ft, - Szabó Imrénének, a szentély kifestéséért 25,- Ft, - Fekécs asztalosnak padok átalakítása, gyöntatószék, ruhaszekrény, kredencszekrény, stb. 84,50 Ft, - Hönig Frigyes aradi harangöntőnek 107 kg-os (171,20 Ft) és egy 34,03 kg-os (54,88 Ft) harangnak 1,60 kg-jával számított 226,08 Ft árából törlesztés 100,- Ft, - egy csillár és zsinórért 31,50 Ft, - haranglábakért 16,95 Ft, - a tanyai építőbizottság kiadása építési anyagokért 328,24 forint. Ezen felül vettünk: 1) A templom körül osztogatott házhelyekből Hunya J. Józseftől 500 négyszög-

ölet iskolatelenek, á: 50 kr. = 250 forintért, ebből 100 forint törlesztés; - 2) Temetőnek 1000 négyszöglet 200 forint kedvezményes áron, ebből is törlesztés 100 forint. A többi tégláégetésre és egyéb apró költségekre ment ki. A püspök 400 forint fenntartási alapot is utalványozott, mely az egyházmegyei főpénztárban 1898. januártól 5 % mellett kamatozik.

Ez év egyik kimagasló eseménye volt a megyés püspök Dr. Schlauch Lőrinc bjbornok öminenciájának május 2-án tartott aranymiséje, melynek alkalmából az endrődi kerület papsága 1000 forintos Schlauch-aranymise-alapot tett le a még kántor - és katolikus iskolával nem bíró kondoros egyház kántor-tanítójának javadalmazására. Endrőd hitközössége pedig küldöttséggel vett részt az egyházmegyei hívek tisztelő testü-

letében. Tagjai voltak: Hunya Mihály alelnök, Kalmár József, Hunya Elek, Uhrin Imre, Hunya Mátyás, Timár i. József templomgondnok, Hunya Lajos.

A gáteri szőlőben az oltványültetés folytatva 4. sor kadarkával Újvidékről.

Misealapítványokat tettek: Iványi Imre 1 koporsóra, 120 forint Timár Katalinért, Timárné Iványi Rozália 1 énekesre Dávid Máriáért 80 forint, Buláné Kardos Mária 1 énekesre Bula Jánosért 80 forint, Varjúné Torma Terézia 1 énekes önmagáért 80 forint, Varjúné Timár Borbála 1 énekesre önmagáért 80 forint, Farkas Imre 1 énekesre Farkas Pálért 80 forint, Forgácsné Hegedűs Borbála Forgács Pálért 80 forint, Timár Jánosné Timár Mária 1 énekesre Tóth Borbálaért 80 forint.

A múlt évben elrendelt congrua-összeírás adatai alapján a folyó évi októberben Gyulán ülésező vegyes congrua-felülvizsgáló bizottság (elnök: Fábry alispán, tagok az egyházmegye részéről: Széchenyi Jenő kanonok Kry(?) és Grócz esperesek; a politikai hatóság részéről: pénzügyi igazgató, főügyész, főszámvevő, stb.) az endrődi plébánia jövedelmét következőleg állapította meg: 1) ingatlanok 2.047,23 Ft - stóla 356,40 Ft - anyakönyvi kivonatért 165,- Ft - alapítványi misék 564,56 Ft - párbér megváltás és járandóság (deput. válság) 1.432,- Ft - kegyúrtól 31,50 Ft - Vida-alapból 100,- Ft, összeg: 4.696,69 Ft. Kiadások: adók 435,19 Ft - 3 segédlelkészartás 600,- Ft - átengedett misék 33,- Ft = 1.068,19 Ft.

A congruába beszámítható tiszta jövedelem 3.628,50 Ft.

A káplánok közös jövedelme: 1. hitközsegtől 360,- Ft, 2. a templom pénztárból 60,- Ft, 3. püspöki kegydíj 300,- Ft, 4. egyházmegyei segély a Szaniszló-alapból 100,- Ft, 5. stóla: a) assist. temetés 2 eset = 24,60 Ft, b) impos. temetés 16 eset á: 80 kr. = 12,80 Ft, c) imposit és misés temetés 14 eset á 2,20 Ft = 30,80 Ft, 6. nekik átengedett misédij 33 forint és egy alapsisén assistencia 4 forint = 37 forint, összesen: 924,60 Ft, egynek tehát 308,20 Ft.

Termés: 74 hold búzaföldről 118,97 kg a plébános felerésze, de ezért adtak azonnal 11 forintot, sőt következő tavaszon Budapesten 16 forintos búza is volt! - a gyöngye termés oka: a sok esőzéstől megdől a kalászbán a szemek nem mind

fejlődtek ki, a vadborsó elhatalmasodása. - Annál szebb volt a kukoricatermés, 73 holdon 200 mázsa eladó 4,60 Ft-jával.

Katolikus oldal

DECEMBERI ÜNNEPEK

3. péntek:	Xavéri Szent Ferenc áldozópap
4. szombat:	Damaszkuszi Szent János áldozópap
5. vasárnap:	Advent 2. vasárnapja
6. hétfő:	Szent Miklós püspök
7. kedd:	Szent Ambrus püspök
8. szerda:	Szeplőtelen fogantatás
11. szombat:	Szent I. Damazusz pápa
12. vasárnap:	Advent 3. vasárnapja
13. hétfő:	Szent Lúcia szűz, vértanú
14. kedd:	Keresztes Szent János áldozópap, egyháztanító
19. vasárnap:	Advent 4. vasárnapja
25. szombat:	Karácsony, Urunk születése
26. vasárnap:	A Szent Család
27. hétfő:	Szent János apostol és evangélista
28. kedd:	Aprószentek
31. péntek:	Szent I. Szilveszter pápa

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László plébános

PLÉBÁNOSI ÜDVÖZLÉS A 200 ÉVES BÚCSÚN

endrődi templom, 2004. november 6.

Kétszáz évvel ezelőtt nagy dolgok történtek. Elődeink úgy hátróztak, mivel a Hármaskörös folyó többször elmosta a falut és a templomot, hogy arrébb költöznek. A falu harmadik templomának alapkövét, ezen a magasabb, biztonságosabb új helyen 1798. november 6-án helyezték el. Harruckern báró, a hívek adományaiból és a község pénztárából épült fel az új templom, melyet 1804. november 5-én, Majzik János szentmártoni esperes, plébános áldott meg. Ünnepi szónok volt: Fekete Antal törökszentmiklósi plébános.

Kutatásaim eredményeként néhány hete egy eddig nem ismert, vagy talán elfelejtett adatra bukkantam, melyet most nyilvánosságra hozok. Templomunkat nemcsak benedikálták, hanem 20 év múlva, fel is szentelték: 1824. május 9-én, Húsvét 3. vasárnapján Vurum József nagyváradi püspök végezte, egy Visitatio Canonica alkalmával. A püspök a templomot és a főoltárt ünnepélyesen consecrálta, és a főoltárba elhelyezte Sz. Crescens, Ince és Vincencia vértanúk ereklyéit.

Néhány adat az elmúlt 200 évből:

Keresztelés: 62 379, házasságkötés: 15 245, halálozás: 47 712 volt. Tudomásom szerint 33 papot adott. 21-en már meghaltak. Nekik ma emléktáblával adózunk. 12-en vagyunk élők, velem együtt. Ebben benne van a két hunyai, és a két félig endrődi is.

Hálát adunk Istennek azokért a lelképásztorokért, akik az elmúlt két évszázadban az Isten és az Ő népet szolgálták! Hálát adunk azokért a kántorokért, sekrestyésekért, akik munkájukkal szolgálták a templomot és a híveket. Hálát adunk azokért az emberekért, akik – sokszor igen nehéz körülmények között – a templomot fenntartották és fenntartják. Hálát adunk azokért a hívekért, akik itt szüntelenül imádkoztak és imádkoznak. Hálát adunk Istennek minden jószándékú emberért.

Szeretettel köszöntöm az endrődi hívek nevében a kedves zarándokokat: először is a Főtisztelendő és Nagyméltóságú Gyulay Endre Szeged-csanádi püspök urat, mai szép ünnepünk főpapját.

Üdvözlöm az espereskerület papjait és a megjelent lelképásztorokat: Szurovecz Vince pápai káplán, esperes urat, Ondavay Tibor pápai prelátus urat, Kóczán Árpád tábori lelkész atyát, aki a Templomos Lovagrend budapesti komendájának lelki vezetője, valamint Horváth-Moón István lelki atyát. Üdvözlöm továbbá Tímár Mihály szalézi atyát, gyomai plébániai kormányzót, Petrovszki György kondorosí, Túri Kiss István kunszentmártoni,

DECEMBERI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és este 5 órakor. Advent hétköznapjain reggel 6-kor Rorate hajnali mise. December 24-én (pénteken) - Szenteste - éjjeli mise, előtte a gyerekek karácsonyi játékokat adnak elő. Karácsony mindkét napján és újévkor délelőtt 10-kor, és este 5-kor.
Év végi hálaadás december 31-én, pénteken este 5-kor.

Szent Gellért Iskola kápolnájában

december 12-én, vasárnap fél 12.

Hunyva

Vasárnap: délelőtt 10-kor. Kedden, csütörtökön, elsöpénteken és szombaton este 5-kor. A szombat esti vasárnapi előesti mise. December 24-én - Szenteste - 5-kor tartjuk az éjjeli misét. Előtte gyerekek pásztorjátéka. Karácsony mindkét napján és újévkor reggel 8-kor.
Év végi hálaadás december 31-én, délután 3-kor.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap 16 órakor adventi mise, szombaton 16 órakor vasárnapi előesti mise. December 24-én pénteken éjjeli mise, előtte fél 12-kor hittanosok pásztorjátéka. Karácsony mindkét napján és újévkor de. 10-kor. December 31-én év végi hálaadás 16-órákor.

Bálint Vilmos mesterházi plébános urakat, valamint Zselepszki Fábán karmelita atyát. Üdvözlöm az endrődi származású Szujó Antal és Dr. Dénes Zoltán atyákat. Sajnos, a többiek egyéb fontos elfoglaltságukra hivatkozva most sem jöttek el. Köszöntöm volt lelképásztorainkat, Nyiznyánszki Lajos, és Szigeti Antal atyákat. Keresztényi szeretettel köszöntöm a testvéregyház képviselőit, Sipos Tas Tőhötöm nagytiszteletű urat kedves nejevel. Őt külön is köszöntöm 40 éves lelképásztori szolgálata alkalmából, adjon a jó Isten még sok-sok áldást életére, munkájára.

Köszöntöm a Templomos Lovagrend megjelent tagjait, akik évek óta megtisztelik búcsúnkat jelenlétükkel, élükön Lakatos Sándor úrral Tamásiból, aki a Lovagrend magyarországi preceptora.

Nagy tisztelettel köszöntöm mindannyiunk nevében városunk polgármesterét, Dr. Dávid Imre urat. Tudom és látom, hogy majd minden hétvégén van valamilyen programja, meg kell jelennie valahol. Örülök, hogy hozzánk is eljött, és velünk ünnepel, hiszen a katolikusok jelenléte városunkban nem elhanyagolható tényező.

Üdvözlöm a helyi intézmények vezetőit, képviselőit, a jelen lévő önkormányzati képviselőket.

Ezt az ünnepi alkalmat szeretném arra is felhasználni, hogy itt, nyilvánosan megköszönjem a javaslattevőknek, az Önkormányzatnak és polgármester úrnak azt a figyelmét, amelyben részestette személyemet ez év október 23-án. Köszönöm, jól esett figyelmük. Azért e napra időzítettem ezt a köszönetet, mert e kitüntetés nem kaphattam volna meg, ha nem állnak mögöttem a hívek: endrődiek, gyomaendrődiek, hunyaiak. Ezúton köszönöm kedves híveimnek is a szoros együttműködést. Ez a kitüntetés nekik is szól!

Köszöntöm a környékbeli egyházközségekből érkezett zarándokokat.

Utoljára, de nem utolsósorban köszöntöm a kedves helyi híveket. Ők azok, akik a hétköznapokban is itt vannak, és imájukkal, munkájukkal, adakozásaikkal biztosítják egyházunk működését.

Erre a napra egy éve régóta készülünk. Tavaly már meghirdettük az előkészítő évet. E jeles ünnepre szeretnénk volna belül felújítani templomunkat. Festés, kövezetcsere, képek felújítása. Közbeszólt az, hogy tavalyelőtt a tetőt kellett felújítani. Ha belül nem is szépülnek meg a közeljövőben falaink az anyagiak hiánya

miatt, bízom abban, hogy belül, lélekben megújulunk. Az előkészületi év alatt több minden történt, külsőleg-belsőleg készültünk. Több esemény is a bicentenárium jegyében zajlott.

2003 decemberében a Segítsünk a rászoruló gyerekeken akció a Templomos Lovagrend szervezésében. Iskolánk pedagógusai a tavaszal elzárándokoltak Máriacellbe, a Közép-Európai Találkozóra. Októberben Hunyáról, és néhányan Endrőről elzárándokoltunk Krakóba, a magyar kápolna felszentelésére. Oltárt állítottunk az Irgalmas Jézusnak, és elkezdtük az irgalmassági ájtatosságokat. A nyáron öregministráns találkozó volt, a 60-as évek ministránsai és családtagjai részvételével. Pünkösdtől fotókiállítás látható templomunkban, az elmúlt évtizedek egyházközségi életéből. Képeslapot adtunk ki templomunkról. Templomunk világitásának egy része korszerűsödött. Egy héttel ezelőtt elkészült templomunk éjszakai – immár végleges – díszvilágítása. Köszönet érte az önkormányzatnak.

A mai nap emléktáblával tisztelettel adózunk annak a 21 papnak, akik Endrőről indultak szolgálatukba, de már nincsenek köztünk.

Mivel a bicentenáriumi év ez év december 31-én a Te Deummal fejeződik be, lesznek még további események is. December 10-én Adventi áhitat címmel templomi hangverseny lesz. December

- Hálát adunk Urunk a kétszáz év alatt itt megkeresztelt 62.379 gyerekért, a 15.245 egy-bekelt párért, a 47.712 elhunytért; az élőket vezesd tovább utadon, az elhunytakat pedig az örök életre.
- Hálát adunk urunk papjainkért, akik itt tevékenykedtek, vagy akik innen indultak: a 21 elhunytért, és a 12 működőért; kérünk, segítsd papjaidat munkájukban, adj ma is új, akaratod szerinti hivatásokat.
- Hálát adunk, Urunk, egyházközségünk kántoraiért, sekrestyéseiért, munkatársaiért; add, hogy továbbra is apostoli lelkülettel végezzék munkájukat.
- Hálát adunk Urunk mindazokért, akik a kétszáz év alatt áldozatot hoztak Egyházunkért, templomunkért adományaikkal és munkájukkal; add nekik az igazak jutalmát, az örök életet.
- Hálát adunk, Urunk vendégeinkért, a kedves zarándokokért; legyen életük Isten áldásaiban gazdag, és boldog.
- Hálát adunk Urunk tízéves Iskolánkért, mely Szent Imre és nevelője, Szent Gellért püspök közbenjárására a semmiből létrejött; kérünk, óvd meg minden veszedelemtől, add, hogy neked tetsző ifjakat neveljen.

ELHUNYT ENDRŐDI SZÁRMAZÁSÚ PAPOK

Varjú Victorinus	?1818?
Szabó Antal	?1911?
Dinya János	1851-1886
Mikó Miklós	1816-1901
Klinghammer Miklós	1888-1918
P. Ugrin Sándor SJ	1905-1945
Tímár Ambrus	1881-1945
Kalmár J. Arpád	1911-1948
Farkas István	1899-1949
Iványi György	1900-1949
P. Szujó Timóth OFM	1883-1951
P. Gonda Keresztély OCist	1902-1953
P. Hunya Dániel SJ	1900-1957
Szabó Frigyes	1882-1961
Tímár Gyula	1893-1963
Tóth Imre	1903-1964
P. Timár Máté SJ	1895-1971
Zempléni Pál	1912-1983
Hegedűs András	1922-1987
Uhrin György	1931-1987
Fadgyas István	1917-2003

16-án ismét megrendezzük a „Segítsünk a rászoruló gyerekeken” segélyakciót.

Egy dologgal adós vagyok: egy, a templomról készült kiadvánnyal. A munkát elkezdtem, még ez évben szeretném elkészíteni.

Végezetül kívánom mindenkinek, hogy ünnepünk nyújtson igazi lelki feltöltődést és felemelkedést, hogy Isten áldásával kísérve töltsük el ezt a napot.

Szent Imre herceg példája és közbenjáró imája segítsen bennünket!

„Amit Isten egybekötött...”

2004. augusztus 28-án **Gácsi-Kis József és Barta Edit** tett hűségüket Isten és ember előtt, a kiskunfélegyházi Szent István katolikus templomban.

Közös életüket kísérje Isten áldása, és az egymás iránt érzett szeretetet, megbecsülést, hűséget!

**ISTENTŐL MEGÁLDOTT, BÉKÉS, BOLDOG
KARÁCSONYI ÜNNEPEKET,
ÉS EGY SZEBB ÚJ ÉVET KÍVÁNK GYOMAENDŐD
MINDEN POLGÁRÁNAK,
ÉS KEDVES OLVASÓINKNAK!**

BÚÉK!

**BÍZZUK ÚJRA ÉLETÜNKET KRISZTUSRA!
IVÁNYI LÁSZLÓ PLÉBÁNOS**

Szentelek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczó Géza

Szent Lúcia szűz és vértanú ünnep: december 13.

Európa-szerte, de különösen Szicíliában népszerű szent. Az V-VI. századból származó legendás szenvedéstörténet szerint Lúcia Siracusa városnak egyik legelőkelőbb családjából származott. Lúcia beteg édesanyját elkísérte a mintegy negyvenmértöldnyire lévő Catániába, Szent Ágota sírjához, hogy gyógyulását kérjék. Miután az édesanya meggyógyult, Luciának volt egy álma: Ágota jelent meg neki, és mint a húgát megkérdezte, hogy miért idegenben lévő sírnál keresték a gyógyulást, mikor Lúcia ezt a saját hitével is elnyerhette volna. Szűzi szeretetére hivatkozva Ágota megígérte Luciának, hogy általa az Úr éppen olyan dicsőséget szerez Sirocusának, mint amelyet Catániának adott az ő vértanúsága által. Hazafelé vivő útjukon Lúcia megkapta az engedélyt anyjától, hogy nem kell férjhez mennie, s amit hozományként birtokol, azzal tetszése szerint bánhat.

Szenvedéstörténete szerint, amikor anyjával hazatért, kezdte szétosztani vagyonát a szegények között. A vőlegénye bizalmasan megkérdezte Lúcia dajkájától, mit jelent ez. Az okos asszony az igazságnak megfelelően, jelentőségteljesen így válaszolt: „a menyasszonyod talált egy értékes kincset, amelyet meg akar szerezni magának. Most eladja mindenét, hogy azt megvehesse.” Az ifjú ennek hallatára kíváncsisággal és várakozással telve várta közeli boldogságát, amikor ő is részese lesz Lúcia kincsének. Megdöbbenve kellett rájönnie, hogy Lúcia csak a szegényekkel törődik, szó sincs semmiféle olyan kincsről, amire ő gondol. Kiderült, hogy a menyasszonya keresztény, erre bosszúból feljelentette Paschaisus bírónál.

A bíró éppen úgy, mint Ágota esetében parancsot adott arra, hogy nyilvános házban gyalázzák meg Luciát, ha már nem akar férjhez menni. Lúcia rettenthetetlenül így válaszolt: „Ezzel a testet nem tudod beszennyezni, mert csak úgy lesz tisztátalan, ha az akarat beleegyezik. Ezért, még ha el is veszed erőszakkal testem tisztaságát, akaratomat erre nem tudod rávenni. Mit vársz? Testem kész a kínra!”

A bíró azonban úgy gondolta, hogy ezzel majd kiűzi a lányból az állítólag benne lakó Szentlélekét. Csakhogy a Szentlélek a segítségére sietett: olyan nehézre tette a testét,

hogy semmi módon nem tudták kimozdítani helyéből. Ezután, mint annyi más vértanú esetében történt, a legkülönfélébb kínzások követték egymást, de Lúcia imádságának hatására egyik sem tudott fájdalmat okozni. Végezetül a bíró parancsára karddal döftek át a torkát, de nem halt meg azonnal, sőt ebben az állapotban még ta-

nította is a népet, s csak akkor halt meg, amikor egy odasiető pap kezéből felvette az utolsó kenetet.

A források nem szólnak vértanúsága időpontjáról, a hagyomány a Diocletianus-féle üldözés áldozatai között tartja számon. Tiszteletének első bizonyítéka egy ötödik századi sírfelirat a siracusai Szent János-katakombákban; neve belekerült a római kánonba is. (I. eukarisztikus ima). A hatodik században mozaik képet készítettek róla Ravennában. A nép és hivatalosan az egyház is már az V-VI. században tisztelte, erről a korabeli misekönyvek tanúskodnak. Zsolozsmáját valamivel később írták; szépségében nem marad el az Ágnes, Cellia és Ágota tiszteletére írt zsolozsmák mögött.

A középkorban Lúcia a legkedveltebb szentek közé tartozott. Legendájából írók, költők köztük Dante is- és festők merítették. Oltalmáért folyamodtak a vakok és szembetegségben szenvedők, mivel a neve, Lúcia a Lux=fény szóból származik, a bűnbánó utcanők, a földművesek és a különféle kézművesek, de ugyanígy a varrónők, a párnakészítők és a nyergesek is, mivel valamennyien hegyes szerszámokkal dolgoznak.

Ünnepé dátumából kiindulva-a Gergely-féle naptárreformig, 1582-ig ugyanis december 13. volt az év legrövidebb napja, a tél közepének tekintették, továbbá munkaszünetes törvényt nap volt-a nép gazdag szokásköszorúval vette körül, amelyben néha egymásnak ellentmondó elemek is feltűntek. Így lett Lúcia napja a jövődölések napjává, amelyen az időjárásra, a vetésre, a baromfiakra, sőt az egyéni sorsra vonatkozó jövődölések is történtek.

Madizol

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszereket.

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671
Gyomaendrőd Fő u 14.

Corvo bianco
Cipőipari Bt

MAGÁNVÁMRÁKTÁR

A Magyar Szent Korona működik!

Kedves olvasó! A 21. század első napján, 2000. január elsején a Magyar Szent Koronát átköltötték az Ország Házába. Sokan vagyunk, akik őszintén reméljük, hogy a Szent Korona az Ország Házában kedvezően befolyásolhatja a magyarság jövőjét. Hogy hogyan, és miképpen lehetséges ez, ehhez meg kell ismerkednünk a Szent Korona misztériumával. Szeretnénk méltóképpen elmondani, hogy miképpen lehetséges az, hogy a Magyar Szent Koronánk jogi személy, és legmagasabb rangú alanya a magyar államhatalomnak.

Ezen ismereteket Dr. Pap Gábor művészettörténész előadásának rövidített változatából, több részletben való közléssel szeretnénk közre adni. Kérjük, olvassák figyelemmel, mert olyan ismereteket szerezhetnek, amelyeket hosszú évtizedek óta eltitkoltak előlünk.

XIX. befejező rész

A Magyar Szent Korona jogköre a mai napig eleven jogkör! De akármennyire is élőnek tűnik, nem tudja közvetlenül foganosítani a saját jogait. Tehát hiába megyek oda most a parlamentbe és kérem, hogy szíveskedjen most aláírni, nem fog senki aláírni! Ezeket a jogokat valakiknek mégis foganosítani kell. És ki legyen az? Erre a kérdésre szinte egy emberként zúgja fel a nép, hogy a király! De ez nem így van! Nemcsak a királynak jogköre a Korona jogait érvényesíteni, hanem a királynak és a Nemzetnek! Egyenlő arányban. Ha a nemzet hátráltatott helyzetben van - mint volt például a Tatarjárás idején -, akkor a teljes jogkör áthárul a királyra. Ez egy szükségállapot volt, neki kell menekíteni a Koronát. Megtette? Igen, megtette! Utána egy év alatt úgy állt helyre a magyar társadalom, hogy két ellenséges rátámadó hadsereget IV. Béla szét tudott verni!

Amióta Habsburgok uralkodtak Magyarországon módszeresen és válogatatlan eszközökkel - ahogyan szokták - megpróbálták a nemzetet ebből a kettőséből kiszorítani. Apró lépésekben, de szívósan, így 1916-ra az utolsó koronázásra a nemzet már egy emberként hitte, hogy a koronához kapcsolódó jogokat csak a király hivatott jogosítani. Nem így van!

Döntő változás a Magyar Szent Korona működésében 2001. január 1-jén következett be, amikor a Parlamentbe költöztették be. Ettől a pillanattól történt meg az a történelmi tény, hogy nincs király, ezért a Nemzetnek kell átvállalni a Korona jogköreinek érvényesítését! Ezt hogy tudja megtenni? Úgy hogy a törvényhozás központjába kerül...

Nemzetet nem lehet úgy koronázni, mint királyt, mert nincs egy feje, tehát egy sajátos rítus lép életbe.

2001. január elseje óta az keresi fel a Magyar Szent Koronát, aki belső indítást érez, és annak teljes értékű az élménye azért, hogy fölkeresi és lerója tiszteltét a Korona előtt. Magyarán szólva jelenleg a Nemzet koronázódik! És a Nemzetnek kell királyi magaslatra emelkednie, és akkor megérdemli, hogy királyja is legyen. De e pillanatban nem a királyra van szükség, hanem arra, hogy a Nemzet érjen meg!

Rátérek azokra a kérdésekre, hogy hogyan is működik a Magyar Szent Korona? Sokan tudnak arról, hogy a szentképeknek lehet

olyan sugárzása, amely nem fokokban mérhető, de mérhető!

A Magyar Szent Korona képei a szónak legszorosabb értelmében szentképek, melynek a sugárzása mérhető! Van egy kidolgozott skála, B-Kis skálának is nevezik Magyarországon, (B Kiss László állította föl), Ennek a mentén vizsgálták a Szent Korona képeit. A sugárzása ezeknek a képeknek olyan fokú, hogy azonnal leszalad az inga - ha ingával mérjük -, ha lengyel bot, akkor az leszalad a skáláról. Tehát a skálán már nem is reprezentált hatalmas energia tartományban működik! Miután ezt a mérést az összes eredeti képpel megcsinálták, azután került sor a 3 cserélt képre. A 3 cserélt kép sugárzása a nulla tartományban van! Tehát rosszul sem tud hatni, egyáltalán nem hat. Mintha pausz papír lenne ott. A következő fázisban azt mérték, ha itt eredetileg szent képek voltak, helyettük akkor ezeknek kell hogy legyen maradék kisugárzása, tehát mérhetőnek kell lenni. Erre álltak rá, és kiderült, hogy a Szűz Mária kép is és a másik két fejedelmi személynek a sugárzása közelítően olyan intenzitású, mintha a képek ott lennének. Tehát a maradvány sugárzás ezen a pauszpapír vékonyságú semmin - ami a Dukász és a másik kettő - ugyanolyan intenzitású, mintha eredeti képek ott lennének. Ez nagyon erős sugárzás. Ezek után megkérdezem: „Ki vonult be a Parlamentbe, természetesen: Szűz Mária!...Az a képcsere, amit végrehajtottak a koronán, nem tudta megváltoztatni azt az energiát, amitől a **Szent Korona Működik!** A többi már rajtunk múlik...”

Végezetül még egyszer visszatérve a Korona képrendszeréhez: az első különbség az olyan kettőségre utal, ahol a felső egy mennyei eredetű hatalomnak - potenciát - a gyakorlását fejezi ki, illetve arravaló programot, először a felsőszinten, azután az alsószinten írja körül, és ennek a földi körben való működését fejezi ki, a bölcsesség nyelvén megnevezett személyeknek - görög nyelven - együttese! Ha ezt feltételezésnek vesszük, akkor alátámasztja azt, hogy a hierarchia - tehát a megfordíthatatlanság - bizony jellemzője ennek a rendszernek. Akkor lenne okunk kételkedni a feltételezés alaposágában, ha fölül lenne a görög nyelv és alul lenne a latin nyelv használata. A világ normális működésének rendje, hogy a bölcsesség emberi szinten igazgatja a világot és ahhoz, hogy fölül emelkedjünk, csak fentről kaphatunk hatalmat. Ez

nagyon lényeges dolog, mert ha megfordítom, akkor tényleg fejre áll a világ! De a Korona azt a rendet képviseli, amely a világ normális működésének a rendje!

A második kettőség, az, hogy az alsó részen fél alakokat látunk, a felső részen pedig egész alakokat. A harmadik kettőség, hogy csak az alakok és a feliratok zománcozottak, a háttér a hordozó aranylemez. A háttér is zománcozott. Mind a kettő egy műhelyben készült. Az összetartozást ezek erősítik.

Hol készítették a Koronát? - nem tudjuk. Aki ilyen szinten készítette a Koronát, annak nem az a fontos, hogy neve fennmaradásával törődjék, csak olyan nép körében készíthették, akik a fentieket tudták! Nem küldhette Szilveszter pápa! (Gerics József és Váci József bebizonyították az igazságot!)

Mindenki vigye a hírt, hogy a Magyar Szent Korona működik!

Kedves Olvasó! Dr. Pap Gábor történész professzor külföldön elhangzott előadásának nagy részét közre adtuk 19 folytatásban, azzal a céllal, hogy amit elmulasztottak az elmúlt évtizedek történelem tanításában, legalább felhívjuk a figyelmet a Szent Korona történelmi szerepére. Őszintén reméljük, hogy némi ismereteket is nyújthattunk. A további, mélyebb ismeretek szerzéséhez az érdeklődők találhatnak szakirodalmat. Most már csak rajtuk múlik...

Egy megható élményem elmondom: a Korona előtt álltam, a tömegből előre került egy idős, fejkendő asszony, aki könnyes szemmel hajtott térdet a Magyar Szent Korona előtt és keresztet vetett. Ez az idős paraszta asszony az őseitől, vagy csak ösztönösen tudhatta azt, amit előlünk tudatosan eltitkoltak, és ezzel is üresebbé tették a lelkeket.

Több ezren vagyunk már, akik a Szent Korona fogalom esküt az alábbi szöveggel letettük:

FOGADALOM

Teremtő Atyám!

Szent Fiad, Jézus Krisztus tanítását követve, Boldogasszonyunk iránti szeretettel áthatva kinyilvánítom irántad való hűségemet.

En ..... dicső őseink iránti tiszteletből és utódainkért érzett felelősségtől vezérelve szabad akaratomból fogadom, hogy hazám jogrendjét figyelembe véve életemet a Szent Korona által sugallt Isteni Törvényekhez igazítom. Fogadom, hogy Jézus Urunk Új Szövetsége szerint embertársaimra test-vérték tekintek a szeretet törvényének betartásával.

Fogadom, hogy családom, nemzetem és az emberiség felemelkedésén munkálkodom.

Tiszteletben tartom az Élet Szentségét, földi élő környezetünket segítik megőrizni utódaink számára. Őseink reánk bízott hagyatékait, nemzetünk gazdag, élő műveltségét igyekszem megőrizni és gyermekeinknek átadni. Töreksem rá, hogy tetteimben az égi törvények vezéreljenek, a kereszt-én-i tudat vállalásával. Miképpen ezen fogadalmam szerint élek, Isten engem úgy segítjen.

Endrődi népszava

Rovatvezető: Szandra István

Énekkoszorú a fogságban szenvedő magyar hadifoglyokért

Első ének:

(Dallama: Bíbor piros szép rózsza nyílik a Golgotán)

Messze a fogolytábor rideg hazájában,
Kínok és szenvedések zord birodalmában,
Szenved ártatlanul szeretett katonánk,
Hazavágyó lelke szabadulásra vár.

Égi jó édesanyánk esedezve kérünk,
Hallgasd meg kérésünk, mit hozzád intézünk,
Minden hadifoglyot egy szép örömnapra,
Vezérelj őket haza ó áldott Szűzanya.

Második ének:

(Dallama: Ahol vagy magyarok tündölő...)

Mennyei jó anyánk leborulva kérünk
Fogságban sínylődik sok magyar testvérünk,
Tenger szenvedésük indítsa meg szíved,
Nyisd meg börtönünket, vezesd haza őket.

A szabadság napját hozd el nekik, kérünk,
Bármilyen nagy is volt, bocsásd meg a vétkünk,
Hittel fohászkodunk, segílyt tőled várunk,
Minden hadifoglyot szent szívedbe zárunk.

Hallgasd meg az anyák, gyermekek imáját,
Itthon maradottak fájó zokogását,
Kik szeretteikért hullatják könnyüket,
Szabadulásukkal vigasztald meg őket.

Harmadik ének:

(Oh áldott szűzanya, mennyei szép rózsza...)

Foglyokat kiváltó áldott Boldogasszony,
Sírva és zokogva eléd térdel e hon,
Könyörüljél a magyar foglyokon,
Váltsd ki őket Szűz Mária!
Hozzád kiállt néped minden fia,
Hozzád kiállt néped minden fia.

Meghallgatod anyánk őseink imáját,
Amely a foglyokért szent szíved elé szállt,
Adjál nekik csodás szabadulást,
Váltsd ki őket Szűz Mária!
Hozzád kiállt néped minden fia,
Hozzád kiállt néped minden fia.

Őseink hitével, bizalmával kérünk,
Ne hagyj elpusztulni árva magyar népünk,
Szent fiadnál könyörögj érettünk,
Váltsd ki őket Szűz Mária!
Hozzád kiállt néped fia,
Hozzád kiállt néped fia.

Negyedik ének:

(Dallama: Köszönteni jöttünk Szent Keresztfa...)

Jó Szűz anyánk alázatos szívvel,
Jöttünk hozzád, buzgó könyörgéssel,
Szegény hazánk szenvedő bús népe,
Könnyes szemmel tekint szent képedre.

Szörnyű vihar szántott rajtunk végig,
Kín volt nézni népünk szenvedését,

*Felvételek orosz katonákkal a visztulain 1917 augusztus 27-én
a világ háború győztes emelkedésére
Tárnai György*

Szegény hazánk egész pusztulását,
Özvegyek és árvák bús zokogását.

Vezérelj haza fiainkat,
Ne nézd, kérünk a mi kínjainkat,
Legyen egyszer újra magyar ünnep,
Jó Szűz anyánk, segíts ehhez minket.

Ötödik ének:

(Dallama: Köszönteni jöttünk Szent Keresztfa...)

Óh!- nézz le édes Szűz anyánk, hű magyarjaidra,
Vigasztaló, derűs napfényt adjál fiadra,
Kegyelmes jó anyánk, tekints a foglyokra,
Óh, nagyirgalmú Szűz anyánk, vezesd őket haza.

Szűz Mária! –magyar foglyoknak védő asszonya,
Zordon, sötét börtönöknek, szép fényes nappala,
Kegyelmes jó, anyánk tekint a foglyokra,
Óh!- nagyirgalmú Szűz anyánk, vezesd őket haza.

Tisztelet és dicséret a szép Szűz Máriának,
A szenvedő magyar foglyok nagy patrónájának,
Kegyelmes jó anyánk, tekints a foglyokra,
Óh! Nagyirgalmú Szűz Anyánk, vezesd őket haza.

Forrás: Endrődi Tájház Dokumentum tára (leltározatlan)

Őszi hangulat az aranylő Körös-parton LONA tárlata Budapesten

Diószegi Bíró Lona első önálló kiállítása éppen 10 évvel ezelőtt volt Békéscsabán. Az azóta eltelt idő kitartó, mindig a maximumot nyújtó igényes munkája elismeréseként immár 25-ik alkalommal hívták meg önálló tárlatának megrendezésére.

Lona elvitte az aranylő Körös-parti őszi és Gyomaendrőd tájainak varázslatos hangulatát árasztó képeit a budapesti Hotel Stadion Sydney termébe. A kiállítás nagyon szép rendezése Gecse Mária művészeti menedzser és Boór András költő, író barát segítségével valósult meg. Nagyszámú közönség előtt olyan műsorral köszöntötték a művésznőt, amely jól illett a kiállítás hangulatához. Hegedűs Valér zongoraművész Chopin dallamaival, Barna István magánénekes ősről szóló dalaival prof. Losonczi Miklós művészettörténész műértékelésével emelték magas szintű kulturális eseménnyé a kiállítás megnyitóját.

Losonczi Miklós művészettörténész beszédéből idézzük - a teljesség igénye nélkül - a legmegkapóbb gondolatokat:

„Ezt a nemzetet ezer érték és minőség tartja fenn. Nem véletlen, hogy a Bencések tanítása így szól: „imádkozzál, elmélkedjél és dolgozzál”, a nép ezt tette. A mi nagyjaink Hunyadi, Széchenyi megkomponálták ennek a népnek a boldogságát, élnünk kell azt, amiben tehetségünk van, ennek jegyében köszöntöm Bíró Lonát, köszönöm, hogy elhozta nekünk művészetét.

...Évtizedek óta, gyermekkorra óta járja a szülőhelyén lévő füzeseket, a Körös-parti csodákat, és festi az ámulni való tájakat.

Hegedűs Valér Chopin műveinek tökéletes előadása, tökéletesen egybevágvá Bíró Lona képeivel. Az a hangulati erő, amely Chopin művészetéből árad, ez a hangai erő tör fel Bíró Lona művészetéből. A Körösöknek is van egy olyan megdöbbentő hangulata, egy olyan különleges, sehol máshol nem található hangulata, amelyet Lona fejezett ki a művészetével, mint Chopin jelenítette meg zenéjével a lengyel tájakat, teljesen szimmetrikus egymással a zene és a festészet. Barna István az őszt megjelenítő – kevésbé ismert operett szerzőtől – csodálatos dala teljesen magas szintű, hibátlan együttesét adták a zene és a festészet harmóniájának.

...Bíró Lona művészetét is valamiképpen több szelvényből összegezzük. Látunk Körös-parti tájakat. Az első mozzanatban láthatjuk művészetének azon rétegét, (amely Móríc novellájában megnyilvánul a gasztronómia leírásában) látunk évszakok öltözékében megjelenő Körös-parti költői tájakat. Nagyszerű dolog ez, külön köszönjük a festőművészeknek, hogy megdöbbentően mutatja be a magyar táj milyen csodálatos, hogy a Körösök vidéke a maga bensőségével, intimitásával mennyire más, mint a Duna-kanyar, mint a Badacsony, nem szebb, nem különlegesebb, csak más! Ez az intimitás, és ez az étud hangulat, amely Chopin-nél is megjelenik, mennyire külön értéke a magyar tájnak, és ha ezt a festő úgy fedezi fel, hogy ott született, és ott él, és naponta járja annak a tájnak a különlegességét és festészetét emeli, akkor egy olyan varázslatot visz végbe, mint ahogy Szőnyi tette Zebegénnyel, mint Egri a Balatonnal.

Tehát ennek a művészetnek van egy ilyen felületi szépsége, hogy megragadja a maga szülőföldjét, ahol él, ahol alkot, és arról bizonyítja be, hogy milyen különleges költői-festői táj.

De hogyha mélyebbre ás (mint ahogy Móríc az „Ebed” c. novellájában), akkor érzékelteti, hogy ennek a tájnak van egy olyan üzenete, amely immár nem csak felületesen szólítja meg az embert, hanem bizonyos elemeket kiemel, bizonyos mozzadatokot kiemeli a tájból – a Körös fűzfáinak kígyóvonalásának az erejével magasodnak az ég felé, hogy drámai hangvételt adjanak ennek a harmóniának.

Vagy még mélyebbre ás, hogy a hangulati megnyilvánulások mellett a színrendben a színkezelésben van egy hallatlan finomság... A téli tájnak a fehérbe átmenő szürke tónusoknak olyan szépsége és finomsága villan fel, amely a Körös-parti tájnak az üzenete. Es ez már egy másik réteg (ugyanúgy, ahogy a Móríc-novellában, nemcsak a külső történet nyilvánul meg) egyszer csak felragyog az őszi díszeként ez a különleges fa a Körös partján. ... Őszi arany sugaras fának az ünnepi üzenetével.

Látható tehát az, hogy a művészet olyan rejtett szelvényekből áll, olyan többrétegűségekből, akár zene, akár irodalom, akár festészet, hogy erre oda kell figyelni!

Eppen ezért nyilvánvaló, hogy egy képpel, egy művel társalgást kezdeményezünk. Első pillanatban nem nyilatkoztatja ki magát a teljességgel, ahogy Szabó Lőrinc írja:

„Mit mond a fűz?
Attól függ, ki vagy!
Mit mond a mű?
Attól függ ki vagy!”

Hogy mennyire vagy hajlandó elmélyíteni a társalgást az adott alkotással. Ime nyilvánvaló, hogy Bíró Lona művészetét is olyan rejtelmes üzeneteket tartalmaz, amely az első pillanatban nem nyilvánvaló jel, csak egyetlen egy dolgot mondanék, itt vannak a „Pipacsos táj” változatok. A pipacsos táj, mint a táj tündöklése, az Claude Monet-t is, Szinyei Merse Pált is bővíthetette, és itt egy Körös-parti részlettel a színek szép eloszlásával van egy olyan meglátása Bíró Lona művészetének, ahogy a felhőknek a harmóniája, a tanyának a képe egyszerre csak föltámad a színeknek az ünnepi ornátusában a pipacsos tájnak az egybeomló pirosságában. Itt is lehet érezni, hogy nemcsak leírja a tájat festőileg, hanem értelmezi is azt.

... Egy másik dolog is – vihar – én szeretem a vihar tombolását. Van a viharban valami elementális, akár természeti viharról szólunk, akár a léleknek a viharáról. Gyönyörű amikor feltámad az emberi szívben a vihar villámlásokkal és dübörgésekkel. Az az érdekes, hogy Bíró Lona művészetében ez a vihar is teljesen izgalmas, és egyénien valósul meg, méghozzá érzékeltetve azt, hogy minden művészetnek úgy kell megnyilvánulnia, hogy egyéni legyen.

Tehát a vihar tombolás, fekete felhők, cikázó villámlások, - nála nem! Olvaszuk: „Vihar előtt”.

Bíró Lona úgy ragadja meg a vihar tömbösített fákkal, hogy szinte elrejtje a vihar születését, szinte az egész kép egy harmónia, a vihar mely születésében, azt alig látjuk, szinte a cím ad számunkra egy mentőövet...

Akkor amikor egy kiállításra érkezünk, amikor egy művésszel megismerkedünk, érdemes figyelni azokat az utjeleket, amit a művész ad számunkra, hisz ezeket a képeket úgy is szemlélhetjük, hogy teli vannak utjelekkel, amelyek önmagunk irányába fordítják a helyes utat, a helyes ösvényt, akkor amikor gyönyörködünk, akkor rádöbbenünk, hogy az élet csodálatos dolgokból, és az ámulni való kincsekből áll, akkor ez a művészet Bíró Lona Körös-parthoz Gyomához telepített onnan kiszakadó művészetében olyan kincsszel áraszt el minket, amely különleges egyéni a maga nevében, amely minket gyönyörködtet, de egyben gyarapít és gazdagít nemesebb emberré tesz és boldogabbá együttal.

...Köszöntöm a művésznőt, kívánok sok sikert, kívánom azt, hogy ezzel a feltámadó energiával, amely benne évtizedek óta működik, folytassa életművét nagy szorgalommal, nagy odaadással, a hangulati erőnek olyan fegyvel-

mezzel magatartásával, ahogy meg tudta nevezni a Körös-parti vidéket, és a Körös-parttal is bebizonyította azt, amit Petőfi is hirdetett: „A legszebb ország a mi hazánk”.

Alkony a folyón (olaj vászon 50 x 70)

Boór András: Alkony a folyón
(Bíró Lona festménye)

A mese-színű folyó, akár az álom;
Ahol a tűnt szereimet még megtalálom.

Ilyen volt egykor rég az ifjúság is;
Melynek múltán a halál csak banális.

Öröm volt ébredni ez ősi tájon;
Hol rám hullt az este, némán és fájón.

Mint ékszer a Körös, drága hazámban;
Ha szunnyad az alkony, lenyugvón, lágyan.

És aranylő ívben lebeg a pára;
Hogy emlékezzünk a festő Lona-ra.

Körös-parti ős II. (olaj-vászon (50 x 70)

Körös-parti ős
(Bíró Lona festménye)

Mint aranylő csillag a gyermek-ágon,
úgy simogat a rozsdabarna ős;
A tél ruhája készülődik immár,
mit egy utolsó díszszel megelőz.

Elszunnyad lassan a hű folyó is,
álomba kúsznak a régi fák;
A nyári napfény – pergő levelel,
keresi már az otthonát.

Elbúvik majd a szép madárdal,
lehajtja fejét a lomha tölgy;
Szemem sarkából, olykor-olykor,
kigördül még egy néma könny.

Így múlik el tán az ifjúság is,
mint hulló levelű, néma gyász;
S ha átjár a fény a folyó hídján,
velem lesz még az őszi láz.

Tegyük örök karácsonnyá egymás életét!

Tímár atya karácsonyi levele:

Kedves Híveim, Testvéreim Jézusban!

A Bibliában, Szent Pál apostol tolmácsolásában ezt olvassuk a Titusznak írt levélben: „Üdvözítő Istenünk kinyilvánította jószágát és emberszeretetét” (Tit. 3,4.) Ez a szentírási szakasz elhangzik majd a karácsonyi szentmisében. Tökéletesen kiérződik belőle a karácsony lényege.

Sokszor panaszkodunk arról, hogy kegyetlen, hideg-rideg a világ, hogy önző módon nagyon sok ember csak magával törődik, csupán a saját érdekű szempontjait akarja érvényre juttatni és

győzelemre viszi mások rovására.

Karácsonykor az emberszívek fagya elolvad. Miért? Mert fokozottan valósul az ősi emberi vágy, az örök „Emmánuel, a Velünk az Isten” nagy, boldogító vágya. Karácsonykor az álomnak tűnő szent vágyból valóság lesz, mégpedig olyan mértékben, amennyire beengedjük lelkünkbe, életünkbe az Istent. „A tulajdonába jött, de övéi nem fogadták be” (János ev. 1,11)

Ránk ne vonatkozzék ez a baljóslatú megállapítás, ez az Isten sugallta figyelmeztetés. Inkább ez a páli jókivánság és buzdítás, teljes mértékben: „...hogyan kegyelmével igaz életet éljünk és az örök élet reménybeli örökösivé váljunk.” (Titusznak írt levélből 3, 7.)

Nemcsak a karácsonyfa árnyékában, vagy az éjféli mise gyertyáinak fényében tudjunk egymásra mosolyogni, hanem mindenkor tegyük örök karácsonnyá egymás életét azáltal, hogy az angyali szózat értelmében a betlehemi Kisded békéjében mozdítsuk elő az Isten dicsőségét, s így legyünk a jóakarat emberei mindenki számára (Lukács ev. 2,14.).

Ilyen szellemben kívánok Nektek kegyelemteljes, boldog szent karácsonyt testvéri és lelkipásztori szeretettel:

Páter Tímár Mihály

DUDA CSALÁD találkozója Szolnokon

Duda Lajos és felesége Juhász Erzsébet sokáig nagy köztiszteltben éltek Endrődön, az Apponyi utcában. Nyolc gyermeket neveltek fel, szeretetben, békességben. A család mindig (még ma is!) arról volt ismert, hogy nagy figyelemmel ápolták a családi összetartozást.

Amíg a szülők éltek, a nagy ünnepek alkalmából mindig együtt volt a család, a Lajos és Erzsébet napot is együtt ünnepelték. Amikor a drága szülők elmentek az élők sorából, és megszűnt a családi otthon, ahol annyi szépet és jót tanultunk, a családi találkozók áthelyeződtek a Szarvasvégi Temetőbe, a szülői sír mellé. Sokszor 25-30 családtaggal álltuk körül a sírt, ahová a szeretet virágait is vittük.

Mivel hiányzott a régi családi együttlét, hiszen a szülői ház már nincs meg Endrődön, Béla testvérünk maradt legtovább otthon, de ő is elköltözött a szülőfaluból, (az unokák még ma is emlegetik, hogy milyen jó volt a Nagymamánál a nyári szünetben), elhatároztuk, hogy kétévenként más és más család tagjai rendezik meg a Duda-találkozót.

Idén Hunya Zoltán és családja látott bennünket vendégül Szolnokon, ahol 53-an vettünk részt egy kétnapos ünnepségen. Sajnos a régi nagy családból már sokan hiányoznak, a Duda testvérek közül már csak hárman élünk, de az mégis biztató, hogy szaporodik a család, hiszen már a déd és ükunokák is bővítik a családot.

A találkozó ünnepségét megelőzően gyászmisén imádkoztunk és emlékeztünk az elhunyt szülőkre és testvérekre és családtagokra.

A szép hagyományt folytatjuk, hiszen a következő találkozás szervezése már előkészítés alatt áll.

Duda család

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

XI. évfolyam

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat * 2004. december

karácsonyi melléklet - 2004

CSENDJEINK

Tél van. Téli éjszaka. Az éjszaka puha mélységéből egyre erősebben, erőteljesebben árad az ima, hömpölyögnek a szavak.

Betölt szívet és lelket, átlép a test határain, a meleg szoba falain túl, ki a házak közé, az „ezüst sötétségbe”; felkúszik a jeges, csontos fákon, fel a szikrázóan hideg levegőbe, hogy megérintse a csillagokat, ismeretlen távoli tájakat, s eljusson abba az Erőtérbe, ahhoz a Központ-hoz, ahová szánták; hogy kitágítsa a teret és az időt, a jelen, a Most pillanatát.

„Add Istenem, hogy világ kisimuljon és elcsendesedjen bennem és mindenki benn” – hangzik a költő fohásza, s benne az egyetemes emberi vágy a béke, a lelki béke iránt.

Az elcsendesedés, a befelé tekintés, a Csend megünnepelésének óhaja. A Csendé, mely elvezet a Forráshoz...

Csend... Csendek...

A fenyő csendje... a lobogó gyertyáké... a szemek, arcok, mosolyok, mozdulatok csendje... a sugárzó öröme... a kimondott szó mögötti csönd... a tárgyak és árnyak csendje... a téli éjszakában magasodó templom csendje... a jégvirágos ablak kimetszette táj csendje... az utazó s az utazás fáradt csendje... a jóságosan átölelő, inspiráló, önmagából elinduló és visszatérő Csend...

A várakozásé... az Adventé...

A jászol minden Karácsonykor felfénylő csendje... Mária és József összetartozásának Istentől származó csendje... a Csillag titokzatos, a Bölcsék alázatos csendje... s az Örömhír...: „mert ő szabadítja meg az ő népét annak bűneitől” (Máté 1-21)...

Csend... átölelő, felemelő...

S az ima folytatódik: „Add meg előlegként azt a csendet, azt az asztalt, ahol minden civődás és megkülönböztetés megszűnik végre, ahol mindenki helyet kap, a maga helyét...”

Vajon megteremthető-e, megadatik-e az az „asztal”? Az a Csend?

Hiszzen itt a csendtől féltő, Istentől elhagyott XX-XXI. századi ember didergése is... A

csalásokkal és megcsalásokkal, árulásokkal terhelt ember didergése... Az önmagától és másoktól eltávolodó, kiüresedett ember didergése... Félrelelmet, szorongásokat teremtő és folyamatosan újratemtő ember didergése, amikor „a csönd kihül.”

Hitetlen és hívő, kételkedő és a bizonyosságot tudó számára is irányt adó Echart Tolle következő gondolata: „A belső csend fogja megmenteni és átalakítani a világot...”

Karácsony előtt, a várakozás napjaiban, valamennyien részesei lehetünk a belső Csend megszületésének, megélésének, az ebből adódó Öröm átélésének, ha képesek vagyunk megnyitni a szívünket, és teljes figyelmünkkel befelé fordulunk.

Így erőteljesebben tudjuk újraélni a Karácsony misztériumát, szeretteink felénk áradó szeretetét.

Polányi Éva

Sok-sok évvel ezelőtt, egy közel-keleti kis országban, a sűrű erdőben arról beszélgettek a fák egymás között, ha majd megnőnek és kivágják őket, mit szeretnének, hogy az emberek készítsenek belőlük.

Volt, amelyik asztal szerett volna lenni, a másik meg ajtó, a harmadik meg taliga. Hallották, amikor a favágók megtapogatták valamelyiküket és mondták egymásnak: „Hagyjuk ezt még nőni, még nem alkalmas a használatra.”

A tisztáshoz közel állt egy hármás kis csoport. Ezek még fiatal fák voltak, de azért ők is tervezgettek.

Az első így szólt: „Én bölcső szeretnék lenni. Nagyon szeretem a kis gyermekeket. Láttam, amikor családok sétáltak itt az erdőben, hogy a legaranyosabbak a kicsi babák voltak. Igen, én egy olyan kicsi óabának a fekvőhelye szeretnék lenni! Jó meleg, védett helyet adnék neki és ringatnám, ha sírna. KI TUDJA, TALÁN EGY SZÉP NAGY HÁZBA KERÜLŐK ÉS EGY KIRÁLY FIA FOG BENNEM ALUDNI!”

A második fa nem erre vágyott: „Nem, ez nem nekem való - mondta -, házban bent, síró gyermeket ringatni! Én kalandra vágyom! Nagy tengerjáró hajó szeretnék lenni, messze elvitorlázni, távoli országok kikötőiben sokféle embert látni. Kincseket szállítani, meg előkelő embereket. Igen, az én vágyam, hogy hajót készítsenek belőlem! KI TUDJA, TALÁN EGYSZER MÉG KIRÁLYT IS FOGOK SZÁLLÍTANI!”

A harmadik fa nem szólt semmit, csak csendben hallgatta őket. „Ház te? - fordult hozzá a másik kettő. - Te mi szeretnél lenni?” „Semmi - felelt a harmadik. - Én nem akarom, hogy engem is kivágjanak. Én mindig itt akarok állni ISTEN DICSŐSÉGÉRE AZ ÉG FELÉ MUTATNI, HOGY EMLÉKEZTESSEM AZ EMBEREKET ISTEN NAGY SZERETETÉRE ÉS ADJANAK HÁLÁT EZÉRT NEKI!”

Ezután a beszélgetés után hosszú idő telt el. A három kis facsemetéből sudár, magas fa lett. Megvastagodtak, megerősödtek.

Egy nap újra favágók jöttek. Megtapogatták a fákat, és megálltak az elsőnél. „Ez éppen jó lesz!” - mondták és nekieresztették a fűrészét. „Auuu!” - ez nem volt kellemes dolog, a fa azonban mégis örvendezett. „Végre elérem az álmom - szólt a többiekhez -, felhasználnak engem, ki tudja milyen szép, előkelő bölcső lesz belőlem!” Nagy reccsenéssel puffant a földre, a favágók pedig húzták maguk után a földön, ki az erdőből. „Szervuszatok!” - intett lombjával utoljára búcsút társainak és ment új jövője felé.

Amikor az erdőből kiértek, leháncsolták, felfűrészelték és összekalapálták: egy vályúnak! Igaz, formája kissé hasonlított a bölcsőhöz, de ez a hasonlatosság volt az egyetlen, ami vágyára emlékeztetett. Ahelyett, hogy megmunkálták, kifaragták és szép házba vitték volna, betették egy vendégfogadóház istállójába. Ott kellett, hogy álljon a félélményben. Gyermeksírás helyett számbölgést hallott s ahelyett, hogy kisbabát ringatott volna, szeszélyes tevék ettek csámcsogva belőle. „Ó - gondolta elkeseredetten a fa -, semmivé vált az álmom! Itt kell tengődnöm a sötétben, senki sem vesz figyelembe, s amire vágytam el nem

érhetem!” Telt-múlt az idő, egyszerre csak nagy sürgős-forgás lett a fogadóban. Sok új vendég érkezett. Zsúfolt lett a ház. A tulajdonos egy fiatal házaspárt vezetett az istállóba.

„Csak itt van hely, ha ezzel megelégednének!” - szólt hozzájuk. „Ha nincs más, jó lesz ez is.” - felelték azok fáradtan, és ott szálltak meg az istállóban. A fa kíváncsian nézett rájuk; mit tesz az asszonyka? Őt, a jászolt kezdte kitisztítani, azután friss, jó szagú szalmát tett bele és ruhadarabokat. Miért teszi ezt? Hiszen az állatok nem táplálkoznak ruhával?! Egyszer csak... , ó, mi ez? Jé, gyermeksírás! Itt az istállóban!? S a kis síró gyermeket belefektették a jászolba.

„Hát mégis! Mégis bölcső lettem, ha nem is fényes palotában; ! Ó, milyen csodálatos... én... mégis!? Mégis teljesült az vágyam!” Csodálkozásának azonban még nem volt vége, mert emberek jöttek az istállóba és leborultak a jászolban fekvő kisgyermek előtt és imádták. Az istálló megtelt fényességgel, s olyan lett, mint egy királyi palota. A pásztorok pedig - mert azok voltak az emberek - DICSŐSÉGET ADTAK A KISGYERMEKNEK, MERT Ő A KIRÁLYOK KIRÁLYA ÉS URAKNAK URA!

„Többet kaptam, mint amiről álmodtam! - gondolta a fa. Ő, ha a többiek most ezt látnák! Ezután már nem érdekelt, ha itt kell álljak a sötétben és újra az állatok etetője leszek, mert én elértem a legtöbbet: AZ ÉGI GYERMEKNEK, A KIRÁLYOK KIRÁLYÁNAK ADTAM FEKVŐHELYET!”

Eközben a másik két fa még mindig ott állt a tisztás szélén, mignem elérkezett a nap, hogy a második fát is kivágták. Ő is örömmel búcsúzott a többiekől: „Végre elkezdődik kalandos életem!” - mondta és nagy várakozással hagyta, hogy fűrészeljék, gyalulják. Habár ezek nem voltak kellemes dolgok, mégis örömmel tűrte kalandvágyó céljai eléréseért. S bizony úgy látszott, hogy az ő álma közelebb áll a megvalósuláshoz, mint az első fái. Mikor formát kezdett kapni, már látszott: csakugyan hajó lesz belőle! Az is lett. Azonban nem szép, erős, tengerjáró hajó, hanem egyszerű halászhajó. Előkelő emberek helyett halászok utaztak vele, s kincsek helyett bűdös halakat szállított. „Nem ezt akartam én - kesergett a fa magában -, én sokkal többre vágytam, de még felét sem értem el annak!” Így unalmasan telt-múlt az idő. Egy nap azonban... mi ez? Miért tódult össze ez a nagy sokaság a parton?

Követek valakit, aki a hajóba szállt, és onnan beszélt hozzájuk. „Ki lehet ez - gondolta a fa -, hogy ennyien követik és hallgatják tanítását? Úgy látszik nagyon fontos valaki lehet, mert a hajó tulajdonosa mindenben engedelmeskedik Neki”. Mikor beesteledett a tömeg szétszéledt. A fehérruhás valaki pedig lefeküdt a hajóba aludni, miközben a hajó tulajdonosa barátaival együtt kezdett átevezni a tulsó partra. Amikor már jó messze voltak a parttól, nagy szél kerekedett, magasra csapta a hullámokat, azok meg ide-oda hányták a hajót, úgy hogy az minden ízében recsegett. „Most már végem lesz! Elsüllyedek és velem együtt ezek az emberek is! Kalandra vágytam, de nem ilyenre!” - siránkozott s már-már süllyedni kezdett. De ekkor a fehérruhás valakit a többiek

felébresztették álmából. Ő nyugodtan felállt és megparancsolta a szélnek és a haboknak, hogy csendesedjenek el; azok pedig azonnal engedelmeskedtek szavának. A vihar elállt, s a hajó és utasai nyugodtan folytatták útjukat.

A fa igen elcsodálkozott. Milyen hatalmas Valaki az ő utasa! Nemcsak az emberek, hanem még a szél és a vihar is engedelmeskedik Neki! Az ő utasa EGY NAGY KIRÁLY, MENNYNEK ÉS FÖLDNEK URA! KIRÁLY ÉS URAKNAK URA!

Most a második fa is nagyon boldog lett: „Többet értem el, mint amire vágytam! Én szállítottam a legnagyobb Királyt, a LEGTÖBBET ÉRŐ KINCSET ÉS ÉN ELTEM AT A LEGNAGYOBB KALANDOKAT! Többet ér ez minden álomnál!”

Közben a harmadik fa elégedetten állt még mindig az erdőben. Ő nem akart más lenni, csak ott az erdőben állva az égre mutatni Isten dicsőségére. Sajnos azonban egy szép nap hozza is elérték a favágók, mégpedig nagy sietséggel. Gyorsan kivágták, darabokra fűrészelték és elszállították egy dombra. Ott még csak meg sem gyalulták, hanem csak úgy összeeskabálták.

„Ó, rémes! - kiáltott fel a fa. - Énbőlölem keresztet csinálnak! Milyen szörnyű! Valakit felfeszítenek rám! Nem ezt akartam én! Én Isten jóságát és dicsőségét akartam hirdetni és őrá mutatni! Ó, milyen szörnyű dologra használnak fel engem!”

Igen, ebből a fából, bármennyire is nem akarta, mégis kereszt lett és felfeszítettek rá valakit. Mikor az a valaki ott függött, sokan álltak körül. Némelyek csúfolták, mások meg siratták, Ő pedig imádkozott azokért, akik megfeszítették. S amikor kilehelte lelkét, akkor elsötétült az ég, és egyik az ott állók közül így szólt: „Bizony, ez, valóban az Isten Fia volt!”

A fa akkor, ott a Golgotán - bár ezt nem tudta - mégis Istenre mutatott; Istennek az emberek iránt való nagy szeretetére. A KERESZTFA AZ ÉGRE MUTAT; MUTATJA AZ UTAT ISTENHEZ ÉS AKI ARRA FELNÉZ, DICSŐÍTI ISTENT.

Ha átadod Jézusnak életedet és Ő azt tehet veled amit ő akar, akkor éred el a legtöbbet; akkor minden szolgálatod örökkévaló lesz, még akkor is, ha először azt gondolod, nem úgy sikerül, mint ahogy azt te szeretted volna.

Juhász Gyula: Karácsonyi ének

Szelíd, szép betlehemi gyermek:
Az angyalok nem énekelnek,
S üvöltének vad emberek.

Boldog, víg betlehemi jászol:
Sok börtön és kórház világol,
És annyi viskó bús, sötét.

Jó pásztorok és bölcs királyok:
Sok farkas és holló kóvályog,
S nem látjuk azt a csillagot!

Békés, derűs karácsony éjjel:
A nagy sötét mikor száll széjjel,
S mikor lesz béke és derű?

Kosztolányi Dezső: Karácsony

Ezüst esőbe száll le a karácsony
a kályha zúg, a hóesés sűrű;
a lámpafény aranylik a kalácson,
A kocka pörög, gőzöl a tejsűrű.

Kik messze voltak, most mind összejönnek
a percet édes szóval ütni el,
amíg a tél, a megfagyott mezőket
karcolja éles, kék jégkőrmével.

Fenyőszagú a lég és a sarokban
ezüst tükörből bókol a rakott fa,
a jó barát boros korsóihoz von.

És zsong az ének áhítva zöngve.
Csak a havas pusztán, a néma csöndbe
sír föl az égbe egy-egy kőszoma mondony.

Gyulay Endre püspök úr szentbeszéde a 200 éves templom búcsúünnepén

2004. november 6.

Szeretett jó paptestvérek, kedves jó testvérek!

Bő 1000 esztendővel ezelőtt Szent István törvényt hozott, mind-egyik 10 falu legalább egy templomot építsen föl. A templomban gyülekezzenek össze minden vasárnap, hallgassák az Isten igéjét, érezzék át, mit jelent kereszténynek, Isten gyermekének lenni. Ez a szokás természetesen tovább fejlődött, ahogy a lakosság növekedett számban, mindig több és több templomot kellett építeni. Valahol a templomok ormára, de kívül a tornyot emelték, hogy az emberek tekintetét az Urhoz vigye, belül pedig védőszentet állítottak, hogy legyen kire fölnézni, hogyan kell majd a saját életüket berendezni. Így döntöttek itt is, fölépült a templom, Szent Imrét választották, talán nem is véletlenül.

Mit jelent a templom, s mit jelent Szent Imre? Talán úgy mondanám, olyan, mint a tengeren járóknak volt a világítótorony. A fény messzire áradt a tengerre, hogy el tudják kerülni a zátonyokat, célba tudjanak jutni. A világítótorony a maga meg-megszakított fényáramával felhívta a figyelmét a hajózóknak, milyen irányt vegyenek, ha célba akarnak érni.

A templom tornya ilyen világítótorony, egy-egy községnek, városnak lakói számára, hogy célt keressenek, s a templom tornya, fönt a kereszttel ráségitse a találkozásra mindazokat, akik körülötte élnek, s ha Krisztussal találkoztak, megtalálják a célját is életüknek, ezzel a Krisztussal együtt föltámadni az örök élet dicsőségére. Olyan, mint ez a torony, amelyik összegyűjti az arra járókat, befogadja azokat, akik egy Atyához tartoznak. Isten háza, Isten, az Atya, a teremtő Isten ide is hazavár bennünket és a mennyei dicsőségbe is hazavár bennünket.

Ez a meghívás teljesebben minden vasárnap, amikor együtt vagyunk és Krisztus áldozatához összegyűlve a szent testében részesülve megerősödünk egy újabb hét küzdelmeire, hogy a célirányunk megmaradjon, s el ne távolodjunk az Istentől. Hogy a becsületünk megmaradjon, hogy keresztény kötelességtudásunk mindig teljesebben, vezesse és irányítsa életünket.

A templom valahol a szentségkiszolgáltatásoknak a helye, a megindult emberi életet ide hozzák, hogy az Isten gyermekevé váljon, megszabaduljon az eredeti bűntől, az utána való gyöngeségeket is a gyónatászképekben el lehet intézni, megint csak Krisztus keresztjének a jelével, az Ő megváltó gyümölcszeként, megvallva és megbánva bűneinket, a szabadulást kaphatjuk a célba érés felé indulhatunk újra, ha eltévedtünk a bűn útjára. De ez a szentmiseáldozat Krisztussal való nagy találkozásunk, mintha újra állna a keresz, amikor fölmutatja magára a miséző az Ur Jézus szent testét és véré, mintha állna a keresz és a megdicsőült Krisztus onnan mutatná összes sebét a Mennyei Atyának - nézz rá mind, akik itt vannak, nézz az egész világon minden megkereszteltre, irgalmazz nekik, miattam, az én áldozatom miatt és Ő az, aki hív az oltárhoz, jöjjetek, vegyétek és egyetek ebből mindnyájan, mert ez az én testem. Együtt lenni, egyesülni ezzel a Krisztussal, innen indulnak a házasság szentségében összekötött fiatalok, hogy egy életet együtt járják le, újabb és újabb gyermekeket szülve és hozva erre a világra, Istennek szenteljék. Innen indul el a pap a betegágyhoz, hogy elvigye Jézus Krisztust, az Oltáriszentséget, hogy megerősítse a beteget, hogy valahol erőt kapva bírja a szenvedéseket türelemmel, várja meg a fölgyógyulását, hogy újra munkába állhasson. Innen kapja meg a betegek olajával a megkenést, hogy erőt kapjon és bírja a szervezete, legyőzni, megküzdeni minden bajjal, amelyik benne van, hogy akár az Oltáriszentség, akár a betegek kenete készítség elő a nagy találkozásra az Istennel, mielőtt az ítélő Krisztus elé lépne tiszta legyen a lelke, Istennel telített legyen az élete. Így léphet: majd oda, gyöngeségeim ellenére nézd kibékülve akartam meghalni Veled, és akarok ott lenni az örök élet boldogságában.

A templom tehát csodálatos erőforrás, közösségben együtt, érezzük, hogy összetartozunk, újra és újra az Isten igéjét hallgatva kell, hogy felfrissüljön bennünk az istengyermekség tudata, hogy valóban Istenhez méltó legyen az életünk. Lehet ügyeket elintézni pénzért, s lehet ügyeket elintézni szeretetből. Lehet hamis dolgokat végezni pénzért, korrupcióvá válni és lehet igazságosnak lenni, még akkor is, ha kevesebb a bevétele az embernek, de becsületes marad. Ugy gondolom, hogy a templom, ahol öntudatára ébredünk annak, hogy Isten az Atyánk, és mi mindnyájan összetartozunk, egy család gyermekei vagyunk, kialakul bennünk a felebaráti szeretetnek az a mindent odaadó, mindenkin segíteni akaró lelkülete, amelyik ott volt a példaképünkben, Jézus Krisztusban. Hála azoknak, akik a templomot elgondolták, megtervezték, fölépítették, nem kis anyagi áldozatok árán, hála azoknak, akik föntartották, és ma is itt van, hogy az Ur háza befogadjon bennünket, és rátaláljunk egymásra szeretetben, tiszteletben, megbecsülésben.

Mit jelent, hogy ezt a templomot Szent Imrét szentelték, hogy ő legyen a pártfogója, ennek a városnak, ő legyen a pártfogója minden itt lakónak. Ő legyen a példaképe minden itt lakónak. Nagyon érdekes és nagyon fontos úgy gondolom az ő életpéldája mindnyájunk számára, és egy kicsit az előbb emlegetett keresztény kötelességtudatunkat is éppen őt nézve formálódhat bennünk. Kezdjük az elején. Az első

magyar szent családba - Szent István és Boldog Gizella -, születik, majd főlnő Szent Imre. Szentek közössége. Ahol bár királyi pompa lehetne, egyszerű emberi viselkedés van, ahol dózsólíni lehetne, hiszen van vagyona a királynak, ahol minden előkelő és mégis egyszerű, ahol minden célravezető és nem pocskoló. Ahol a férj megbecsüli a feleséget, és a feleség szereti a férjét, ahol életet adnak gyermeknek, és ahol gondoskodnak erről a gyermekről. Ugy gondolom, az első, amivel belekiabál és a templom és védőszentje a világba, a család, a családi otthon. Hogyan is kellene szép családi életet élni, hogyan is kell kiválasztani a hitvestársat és mindvégig, halálig hűségesnek maradni hozzá. Hogyan is kell a családban együtt imádkozni, mint ahogy tette az első magyar szent család. Megtanulva a Szent Családot, József, Mária és Jézus társaságát. Hogyan is kell valóban együtt dolgozni, mennyi mindent vállal át Gizella, amíg Istvánnak ügyei, országos ügyei vannak. Amíg elmegy ide vagy oda igazságot tenni, vagy hadat viselni kell, hogy az országot áldozza életét, idejét, mindent, hogy a közösségnek legyen jó. Gizella sem önző, István sem önző, nem a maga javát akarja, hanem nézi a nép javát és a családi közösség javát. Amikor megjelenik Imre, mekkora felelősséget éreznek? Nemcsak azért, mert előbb-utóbb neki kellene királlyá lenni, átvenni a keresztény gondolkodást, ahogy István bevezetni próbálta és megőrizni ebben az országban, hát ezt nem lehetne másként, mint ahogy saját maga hordozza ezt a keresztény lelkiületet magában, és ez nem - bocsánat a szóért - nem nagy dumával megy át, hanem példaadással.

Híába mondom én, mondjuk mint édesapa vagy édesanya a gyermeknek, hogy hát fiam menj azért templomba vagy menj hittanra, ha én magam soha példát nem adok ebben, akkor meg fogja kérdeni, hogy nekem mért kell, ha nektek nem kell. Ha soha nem hangzik el imádság, egy éjszaka oda lehet ülni anélkül, hogy tudnánk, ez az Isten ajándéka és megköszöném neki, egy napot lehet úgy elkezdni, hogy nem érdekel az Isten, vigyem a magam robotját, s ha le lehet pihenni úgy, hogy a huszonkettedik, vagy az ötvenkettedik gyilkosság után lekapcsoljuk a tévét, most már azért ebből a vérontásból elég volt, és dűljünk le, mert holnap is dolgozni kell, anélkül, hogy megköszönjünk a napot az Istennek és hálát adnánk, valami furcsa élet az Isten nélküli élet.

Aki esetleg nem is tagadja, hogy az Isten van, csak úgy éli, mintha nem lenne. Nem érdekli az Isten törvénye, nem érdekli az Istenrel való kapcsolat, nem kér az Istentől erőt, elég vagyok én magamnak. Milyen kétségbeesett emberek vannak a kórházban, akik elpocskóltak egész életüket, és nincs mit vinni az Isten felé. Talán egyetlen jócselekedetük nincs egész életükben, mert minden csak arra irányult, hogy én, én, én, nekem, nekem, nekem, nekem. Most mindent itt kell hagyni, hát érdemes volt így élni, mi volt az életem értelme és célja, s hogy lépek oda az ítélő Krisztus elé? István és Gizella példát ad Imrénak és Imre ennek a példának a nyomán növekedik keresztényé és szentté.

A második, amiért érdemes volt ezt a templomot Imrénak szentelni, itt az első ablak is mutatja, Imrét István - miután megismerte Gellértet - Gellért kezébe adja tanításra és nevelésre. Neki nincs elég ideje, hogy mindent átadjon Imrénak, tanítóra van szükség, de megnézi, hogy kinek a kezébe adja a gyermekét. Megnézi, hogy milyen erkölcsisége van annak, mit fog tanítani, mire indítja el, és Gellértben meg tud bízni, mert a tanulmányait olyan helyeken végezte, ahol valóban lehet okossá, tudóssá válni, mint ahogy vált is, de olyan erkölcsös, olyan Krisztusnak szentelt az élete, amelyik garancia arra, hogy nem teszi tönkre a családi otthon jó példaadását, hanem beteljesíti benne - újra mondom - szentté formálja. Milyen nagyon fontos Imre életében ez a példaadás, mind a szülei, mind az oktató részéről. Az egész jövőjének beírnyása innen indul el, ebből szívja magába a növekedést, nemcsak testi növekedést, nemcsak agybeli növekedést, hanem a lelki kiteljesedését is. Hányszor látja István, a nagy legendában olvashatjuk az életrajzában, hogy ott a fából épült kápolna ajtajánál, vagy falánál a repedésben benéz, bekukucskál a templomba, a kápolnába és ott látja a gyertyafényben Imrét imádkozni. Erzi és tudja éjszakánként is, hogy a pihenését meg kell szakítania, vagy még el nem kezdenie addig, amíg nem találkozik az Istennel. Az oltárkép olyan szépen mutatja be, megéli, átéli ezekben az imádságokban, hogy mit is vár tőle az Isten? A teljes tisztaságot. És ő kész odakínálni egész önmagát, amit vár tőle az Isten, arra. Ha más kívánt volna, arra is kész. De nyitott füllel hallgatja meg az imádságában, mit kíván és mit vár tőle az Isten. Ez egy csodálatos példa mindnyájunk számára, nem csak magunknak kell meghatározni életünk folyását, hanem alkalmazkodni kell ahhoz, hogy az Isten mit vár tőlünk.

Nagyon érdekes módon nem egyszer fiatal gyerekekkel találkoztam... hú, nagy lelkesen, tetszik tudni, én most a ministrálásban ráta-láltam az oltárra, és én pap akarok lenni, én érzem, hogy ez milyen nagy dolog, milyen szép itt az oltárnál és hát komolyan fogom venni, és hát látom, hogy milyen szépen tetszik tanítani az embereket. Valami ilyen akarok én is lenni, használni az embereknek. Aztán az érettségi tájékan találkozom vele, már más községben vagyok, na mi van a hivatásoddal? Tetszik tudni anyuka meg apuka azt mondta, hogy hát én vagyok az egyetlen fiú a családban, hát már csak ne menjek el ilyen pályára, a családnak a neve nem fog fönntmaradni akkor. Milyen szépen lehet tönkretenni a meghallott hivatást, nem azért mert alkalmatlan vagyok, nem azért mert nem tudom mi, hanem mert apuka, anyuka, vagy a nagynéni vagy a nagybácsi ezt mondta. Hányan győzik meg,

hogy másként éljenek - nemcsak a papi hivatásról van szó, száz és ezer másról - másként éljenek, mint ahogy az Isten elvárja tőlük.

Olyan furcsa, mennyien vagyunk, akik keresztülhúzzuk az Isten számítását és ügyeit és újabb és újabb terveket kell, hogy készítsen ember számára, mert mi nem azt tesszük, amit a lelkünkben megéltünk vagy az Isten vár tőlünk, hanem valami egészen mást. Milyen egyszerű dolog lenne Imre-féle nyitottsággal fölfigyelni, mit vár a Szűzanya, mit közvetít a Mennyei Atya üzenetéből, mit vár Jézus tőlem, milyen életutam kell, hogy legyen. Sokszor szoktunk emlegetni és emlékezni Kalkuttai Teréz anyára, bent van, szerzetben van, nagyon hasznos, szeretik a növendékei, gyerekeket formál, alakít át Istent szerető emberré, és mégis más a hívás. Még az előjárói sem értik meg, hát, ha a püspök fölment és elengedi, hát menjen. És ha ott maradt abban az iskolában, mint tanítónő-nővér, nagyon sok jót tehet. De ki emlegetné ma az egész világon őt, s vajon boldogok avatják-e? Pedig mit tett? Fölfigyel arra, amit az Isten üzen a lelkiismeretébe és elmegy arra az útra, amelyik teljesen járatlan, legalábbis abban az időben, és azt a járatlan utat választva ott van a haldoklók mellett, ott van a kitett gyerekek mellett, akiket fölvesz, fölnevel, és segít társak jönnek hozzá, mert az emberek éheznek a szeretetért, és erre a szeretetre egészen odaadja magát, mert erre az útra hívta őt az Isten. És példaképpül az egész huszadik és ha tetszik már a huszonegyedik századra is mondhatom, ott van példaképpül mindnyájunk elé odaállítva, hogy nézd meg, így kell az emberek szeretni! Elfelejtkezni önmagadról. Ez a nagyszerű megélés, hogy mit vár tőlem az Isten? Emberi számításokat, egyebeket félretéve, ráállni arra, amit az Isten vár tőlem. Ez egy csodálatos dolog. Ez az, ami szorbb tudja tenni a világot, amelyik értelmet ad az emberi életnek itt, és amelyik kibontakozást ad az örök életre.

Imre nem nyápic, nem valamiféle penészvirág; sportol, lovagol, hadat vezet s hadat visel. Minden úgy látszik, hogy minden csodálatos, és ebbe a családi, a szent magyar, első szent magyar családi otthonban megjelenik a halál. Oda van minden nevelés - látszólag -, oda van minden terv, látszólag. Mit akar az Isten? Igen, a családi otthonban vannak próbatételek. Nem is kicsik, nem egyszerű. Szülők eltemetik gyermeküket, borzalmas nehéz dolog. De, hát hiszek-e az örök életben? Hiszem-e azt, hogy valóban él? Bár meghalt a teste, várja a föltámadást, és a lelke ott van az ítélő Isten előtt, és le kell számolnia az egész életét az Urnak, és nem véletlen, amikor Jézus megjövendöli, hogy előre megyek helyet készíteni nektek, aztán visszajövök, ha majd elkészítettem a helyet, hogy magammal vigyelek oda, ahol én is vagyok, mert azt akarom, hogy akit az Atya nekem adott, az valóban ott legyen.

Imrét az Egyház Szent László idejében boldoggá avatja, szentté avatja, mert úgy hal meg, hogy fölkészült erre a pillanatra. Ilyen váratlan esetben is jöhét a halál, akkor is kész, mert nem kell neki most kapkodni, hogy jaj, mit mulasztottam el, mert mindig megpróbálta, mégpedig száz százalékosan megtenni azt, amit az Isten várt tőle. Nagy próbatétel István számára, hogy ebben a csapásban összeroppan-e, és visszatér-e a pogányságba? Köszönöm, ilyen Isten nem kell, aki tönkreteszti a terveimet, vagy meghódol s elfogadja az Isten tervét, hogy mit akar, nem tudja, de biztosan az a jó, amit az Isten akar. Betegségek, szenvedések, halálok, nehézségek a családi életben nem lázadásra kell, hogy szítsanak az Isten ellen, hanem erőkerésre. Hogy bírjam végig vinni azt a keresztet, amelyet éppen most kaptam és hordoznom kell. És ott legyen bennem az öröm, hogy ennek a végén nemcsak krisztusi keresztalál van a számomra, hanem az örök élet dicsősége, a föltámadás biztonsága, mióta Krisztus föltámadt, ezt tudom, hiszem, vallom és a magamét is remélem. Ez tesz keresztényé.

Ugy érzem és úgy gondolom, hogy amikor választottak, hogy ez a templom Szent Imrét kapja pártfogónak, és az itt lakók újra és újra rá nézzenek föl, akkor egy egész emberi életre kaptak leckét, megvalósítandó feladatot, hogyan is kell ember módon élni, hogyan is kell kereszténynek lenni, hogyan is kell az Isten akaratát teljesíteni, hogyan is kell a templomot szeretni, és az összejövőkkel valódi testvéri kapcsolatban élni, hogyan is kell az öregeken, betegeken gondoskodni és segíteni, hogyan is kell szenvedni, és hogyan kell meghalni. Hogyan kell a gyerekekről gondoskodni, hogyan kell példát adni, hogyan kell nevelni és neveltetni, hogyan kell megkövetelni, hogy olyan legyen egy iskolának a szelleme, ahol valóban becsületes embereket formálnak és nevelnek. Annnyiféle kötelezettségünk van. És Imre erre mind példát mutat, életével irányt mutat mindnyájunk számára.

Milyen jó lenne, ha ez a templom valóban világítótoronyként ott állna mindennap előttünk, emelné a torony a tekintetünket, föl a kereszthez, Krisztushoz és onnan tovább a Mennyei Atyához, s találkozni tudnánk imádságunkban, hogy a templomba beférésünkben, bajaink idehözásában, erőkerésünkben mindig az Istennel és hogy kellene Imrénak az életpéldája a család: otthonban éppúgy, mint munkában és mindenben, valódi példa legyen a számunkra, feladat, amelyet megvalósítani akarunk. En azt hiszem, őseink, amikor ezt a templomot fölhúzták, fölépítették, akkor valami olyat gondoltak, hogy ők hódolnak az Isten előtt és hiszik, hogy az évszázadokkal később élők is majd ugyanebben a hitben, ugyanebben a keresztény életben, ugyanebben a becsületes magyar életben élnek itt és teljesítik kötelezettségüket. Ha ez így lesz, nem volt hiábavaló sem az építés, sem a fönntartása, és akkor nem lesz hiábavaló a mi életünk sem.

KÖZHASZNÚSÁGI JELENTÉS

A Gyomaendrődi Önkéntes Tűzoltó Egyesület 2003. évi munkájáról

	1999. év	2000	2001	2002	2003
Nyitó pénzkészlet	185	944	1.533	307	128
Bevételek					
1. Önkormányzati támogatás	1.638	874	1.100	300	1.000
2. Pályázat útján nyert pénzüsszeg	700	750	700	100	240
3. Szponzori támogatás	643	533	346	661	1.124
4. Munkaiügyi Központ közh. tám.	408	820	225	324	377
5. Belv. elhárítási munkák	496	-	-	-	-
6. Egyéb bev. (Apeh 1%, anyag ért, kamat, tagdíj)	997	50	186	32	-
Bevételek összesen:	3.885	3.994	2.421	1.571	2.773
Kiadások					
1. Személyi jellegű (bér és járuléka)	663	1.483	739	1.060	1.326
adó és járulékok tartozás	630	719	12	-	-
ellenőrzési pátlék	107	-	-	-	-
2. Tűzoltó autók üzemelt. kapcs.	464	440	775	242	416
3. Fenntartási kiadások	364	255	270	276	372
4. Védőfelszerelés vásárlása	-	50	758	110	147
5. Egyéb kiadások	-	76	141	62	108
6. Fejlesztési célú kiad.	1.008	275	952	-	357
Kiadások összesen	3.126	3.405	3.647	1.750	2.726
Záró pénzkészlet	944	1.533	307	128	175

Az Ellenőrző Bizottság megállapította, hogy a táblázatban szereplő összevont adatokból a Polgármesteri Hivatal működésre 1.000 ezer forint támogatást adott. A szponzori támogatás összege: 1 millió 124 ezer forint volt.

Az egyéb bevételek között: Tagdíj bevétel: 20.200 forint, ami a tavalyihoz 35,800 Ft-hoz, majdnem 50%-os csökkenést mutat, kamat, 594 Ft,

Apeh 1% 12.490 forint volt, a tavalyi összeg: 8.760 Ft volt.

A kiadások részletezése: a személyi jellegű kifizetések között a polgári szolgáltatók szold, étkezési és ruhahasználati költsége van elszámolva.

A kivonulások üzemanyag költsége 113.814 forint volt, a gépjárművek kötelező biztosítása a tavalyi 33.894 forinttal, és a tavaly előtti 283 ezer forinttal szemben, 120.850 forint. A tényszám jól mutatja, hogy a tűzoltógépjárművek 2003. évi biztosítása már nemcsak tört évre - az első negyedévre - történt meg, mint az előző évben. Ez jó!

A gépjárművek vizsgáztatási és alkatrész pótlási költsége mintegy 30 ezer forinttal került többbe, mint az előző évben, akkor 151 ezer forint, most 181 ezer forint volt.

A fenntartási költségek között a telefon használat 100.590 forint, az előző évben 168.650 forint, azt megelőző évben: 172 ezer forint volt, a gázdíj alakulását az elnöki beszámoló részletesen taglalta, abban hallhattuk, hogy miért volt „csak” 44.759 forint, az előző évi tényszám: 107.651 forint volt.

Fent kimutatott rezszi költségeken túl az Egyesületre van terhelve 2003. évben ismét 211.963 forint villamosenergia költség. Az előző évben ez a terhelés: 184.096 Ft villamosenergia költség volt. Ugy látszik nem vezetett eredményre az az egyeztetés, amit az Egyesület kezdeményezett, a terhelés reális alapjára vonatkozóan. A javaslatunk szerint a terhelést és a tényleges fogyasztást kellene szinkronba hozni. (Korábban ilyen jogcímen egyáltalán nem kellett fizetni!)

Felhalmozási kiadások 2002. évben nem voltak, mint arról tavaly beszámoltunk.

2003-ban vásároltunk egy tárcsás darabolót, 112.500 forintért, és a fűtéshez egy Siesta gáztűzhelyet 17.250 forintért, és a fűtési rendszer ügynevezett nagyjavítása 228.000 forintba került.

Védőruha vásárlásra 145 ezer forintot tudott költeni az egyesület pályázati pénzből.

Az egyéb költségek között szerepel az Augusztus 20-i rendezvényvel kapcsolatos 48.000 forint, ami a propagandabusz és a halfőző benevezési költség volt. A gyermekek nagy-nagy öröme működtött egész nap a busz.

Sajnos elhunyt tűzoltó társunk koszorúzási költsége is ezen a sor szerepel.

Az Ellenőrző Bizottság egyetért az elnök felvetésével, és javasolja, hogy váltsunk pénzügyet, az önkormányzat is ezt tette. Remélhetőleg méltányosabbak lesznek a bankköltségek, amik a múlt évben 33.518 forintot tettek ki.

II. KÖLTSÉGVETÉSI TÁMOGATÁS: 2002. ÉVBEN NEM VOLT.

III. VAGYON FELHASZNÁLÁSSAL KAPCSOLATOS SZÁMADÁS

Mint ahogy azt az előző fejezet számaiból hallani lehetett, illetve látni lehet, a számok egyértelműen bizonyítják, hogy az egyesület ve-

zetése mind pénzügyi, mind az anyagi javaival a tőle elvárható gondossággal gazdálkodott.

A korábbi években már tetten érhető volt, hogy megtorpant a fejlesztési lehetőség, de a 2003. évben a lehetőségekhez mérten ismét megindult.

Az egyesület eszköz leltára 2003. évben mennyiségileg elkészült, de az értékelés elmaradt, amit sürgősen pótolni kell, mert a közhasznúsági jelentéshez már egy egyszerűsített mérleg is hozzátartozik, amit most nem tudunk bemutatni, de ha elkészül, akkor pótlólag a Közgyűlés elé terjesszük.

IV. CÉL SZERINT JUTTATÁSOK

Egyesületünk sikeresen pályázott a Belügyminisztérium egyik pályázatán, amin 240 ezer forintot nyertünk.

V. KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSI SZERVETŐL, ÁLLAMI PÉNZALAPBÓL, HELYI ÖNKORMÁNYZATTÓL, KISEBBSÉGI ÖNKORMÁNYZATTÓL KAPOTT TÁMOGATÁS:

A helyi önkormányzattól kapott támogatás összege: 1 millió forint volt.

Az előző évhez képest 700 ezer Ft növekedést mutat. Szokásunkhoz híven visszatekintünk az előző évek azonos tartalmú számaira:

1997: 5,4 millió Ft

1998: 3.- "

1999: 1,6 "

2000: 0,9 "

2001: 1,1 "

2002: 3 "

2003: 1.- "

A fenti számok jól mutatják, hogy az egyesület gazdálkodása, működése csak nagyon visszafogott formájú lehet, fejlesztése is csaknem szünetel.

VI. AZ EGYESÜLET VEZETŐ TISZTSÉGVISELŐINEK NYÚJTOTT JUTTATÁSOK ÉRTEKE, ILLETVE ÖSSZEGE

A vezető tisztségviselők is önkéntesen a város lakosságának tűzvédelmi biztonságának megteremtésén dolgoznak.

Munkájukért sem pénzben, sem természetbeni juttatásban nem részesülnek, sem most sem a korábbi években.

VII. KÖZHASZNÚ TEVÉKENYSÉGRŐL RÖVID TARTALMI BESZÁMOLÓ

A Gyomaendrődi Önkéntes Tűzoltó Egyesület kiemelten közhasznú szervezet, ami azt is jelenti, hogy

TARSADALMI KÖZÖS SZÜKSÉGLETEK KIELÉGÍTÉSE

céljából jött létre.

Olyan közhasznú feladatot lát el, amelyről törvény felhatalmazás alapján más jogszabály rendelkezés szerint, valamely állami szervnek vagy a helyi önkormányzatnak kell gondoskodnia. Tevékenységéről a gazdálkodásának legfontosabb adatairól a nyilvánosságnak is köteles beszámolni a helyi sajtó útján.

Az elmúlt 2003-dik év tört részében (2003. június-december) a Gyomaendrődi Önkéntes Tűzoltó Egyesület:

26 esetben vonult ki káreseményekhez, 138 óra időtartamot töltve a káresemények elhárításával. Taglétszámunkból 20 fő aktívan részt vesz az egyesület műszaki, vagy adminisztratív munkájában, és 18-20 fő azok létszáma akik kiképzett tűzoltók. Ez az a létszám, akik riaszthatók tűz vagy más katasztrófa esetén.

Az elnöki beszámolóban részletezett gondok még mindig megoldásra várnak.

Az EB tavalyi beszámolójában is leírta, most is megteszi, hogy: Egyesületünk mind személyi, mind az anyagi és eszköz ellátottság, felkészültség vonatkozásban olyan fizikai és immateriális értékekkel rendelkezik, amit részben elődeink hoztak létre azért, hogy a város és lakosainak tűz elleni biztonságát szolgálják.

Ez a számokban ki nem fejezhető érték most éppen ránk van bízva, és a jelen vezetés és tagság kötelessége, hogy ezt megőrizzük, fejlesszük, és az utánunk jövőknek tisztességgel átadjuk.

Ezzel a céllal került be az Önkéntes Tűzoltóságunk 77 éves története a most megjelent Gyomaendrődi ki kicsoda? című könyvbe (283. oldal)

Tisztelt Közgyűlés!

A záró pénzkészlet, valamint a 2004. évi önkormányzati költségvetési támogatás összegét ismerte - ami 900 ezer forint, tavaly 1 millió Ft volt-, valamint az energia és üzemanyagárak ideje eddigi alakulását ismerte, sajnos azt a megállapítást kell tennünk, hogy a működési költség fedezetünk idén sem javul, tekintve, hogy a költséggazdálkodás

folytatás a következő oldalon

folytatás az előző oldalról
tettük.

minden tartalékát a korábbi években már felderítettük és hasznosítottuk.

Az Ellenőrző Bizottság kötelessége, hogy a Vezetőségnek és a Közgyűlésnek is felhívja a figyelmét, hogy ezzel a jelen ismeretek alapján tervezhető pénzkészlettel, az egyesület működési költségeinek nincs meg a teljes fedezete, még a legmondosabb gazdálkodás mellett sem.

Ezért ahogy a 2003. évben is meg kellett találni azt a megoldást, amely egyesületünk működését, és fennmaradását biztosította, lakosságunk biztonsága érdekében, úgy az idej, 2004. évre is ez a vezetés egyik legnagyobb feladata.

Az egyesületünk idén már 78 éves. Elődeink azért hozták létre, és működtették folyamatosan ezt az egyesületet, hogy hasznára legyen az itt élőknek azáltal, hogy az élet és vagyoni biztonságunkat szolgálja.

Tisztelt Közgyűlés, az Ellenőrző Bizottság a Közhasznúsági Jelentést a Törvény által előírt tartalommal készítette el.

A jövőben el kell készíteni még az egyszerűsített mérleget is. Ehhez viszont az eszközállományt és a forrásállományt is értékelni kell.

Az értékelés alapja az eszközök vonatkozásában a mennyiségi felvételei, amely rendelkezésre áll, és kérjük azt átadni a könyvelésnek.

A jelentést az EB külön megvitatta, május 24-i ülésén, és annak alapján a Közgyűlésnek ELFOGADÁSRA javasolja, 1/2004.EB (V.24) Határozata alapján.

Gyomaendrőd, 2004. május 24

Császárné Gyuricza Éva EB elnök, Mraucsik Lajos és Jakus Imre EB tag

Tedd a jót!

Tekintet nélkül arra, hogy másoknak tetszik vagy nem,
tekintet nélkül arra, hogy látják-e vagy nem,
tekintet nélkül arra, hogy lesz-e sikere, vagy nem; tedd a jót!

Tégy minden jót, amit megtehetsz,
ott, ahol vagy,
úgy, ahogy teheted,
akkorát,
amikorát tehetesz,
de mindig, szüntelen ez legyen a programod!

Sik Sándor

Jól sikerült Őszi vacsorát szervezett és bonyolított le 2004. november 20-án a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola Szülői Munkaközössége. A bő és izletes vacsora után a vendégek vígan ropták a táncot.

Éjfélkor közel 270 tombolat sorsoltak ki. Volt ott – a házi nyúltól a porszívóig – édesség, könyv, ital és sok hasznos tárgy, amit a város vállalkozói és a szülők adtak össze.

Jó volt látni az összefogást és a tettekeszséget!

Köszönet érte mindenkinek, a szervezőknek, a lebonyolítóknak, a zenekarnak és a jó hangulatú vendégeknek!

TÁMOGATÓINK:

1. ANDOR CSEMPE CENTRUM
2. BALÁZS TIBOR 100FT-OS BOLT
3. BARNA CSEMEGE
4. BULA LAJOSNÉ (RUHÁZATI BOLT)
5. CM MÉTERÁRU
6. COLOR-SHOP
7. EDIT REFORMHÁZ
8. ENDRÓD PATIKA
9. FARKAS MÁTÉ
10. FARKASINSZKI ZSUZSA VIRÁGBOLT
11. GYOMA PACH
12. KERESZTES TIBOR HÚSBOLT
13. KERT-KIWI KFT.
14. KNER NYOMDA
15. KÖRÖSI WEEKEND HORGÁSZBOLT
16. KREKO-SOFT
17. KUTYÁSBOLT (SZABÓNÉ)
18. LIZÁK VIRÁGBOLT
19. MÁGUS-COMP
20. NÉMETH ÉS SZABÓ KFT.
21. PENTAMENT KFT.
22. RÉKA BUTIK
23. ROSTÉLYOS GMK.
24. SEBŐK-SEBŐK
25. SIKÉR GMK.
26. SZABÓ IPARI KTSZ
27. SZARKA CSILLA
28. SZUJÓ KFT. (VASMŰSZAKI BOLT)
29. TAKARÉKSZÖVETKEZET
30. TIP-TOP CIPŐBOLT
31. UHRINNÉ SÁRIKA ÜZLET
32. VÁRFI ANDRÁS (GAZDABOLT)
33. VELVET BÚTOR
34. WATT VILLAMOSSÁGI BOLT
35. ZÖLD CUKRÁSZDA

Gyoma néprajza

Rovatvezető: Cs. Szabó István

A szárazmalmokról

A szárazmalom emberi, állati erővel meghajtott őrlő, daráló, hántoló szerkezet. Gyomán csak lóval hajtott szárazmalomról tudunk. Az 1783-86 évi I. Katonai felmérés térképén 6 szárazmalom van feltüntetve a település területén, ebből egy kettős malom (egymás mellé épült „kétkeres” malom), egy a korabeli belterületen, öt pedig a faluszélre esik. Az 1816. évi regulációs (megszüntette az uradalom a település halmazellegét s a telkek-udvarok, utcák kimérésével kialakult a ma is látható településszerkezet) térképén már 18 szárazmalom van Gyomán, ebből három kettős, három esik „belterületre”, a többi a faluszélén van. A 19. század közepe táján felépült a hajdani „veres malom” elődjeként egy szélmalom, majd fokozatosan épültek a gőzmalmok s így a század végére a szárazmalmok eltűntek nyomtalanul. Gyomán a szárazmalmok lóval hajtott „járgányos” típusa terjedt el, illetve ilyenek épültek fel. A meghajtás hatalmas küllős fakerék segítségével történt, amelyhez hámmal befogták a vonójószágot, s az körbe járva mintegy maga után vontatta a kereket, illetve küllőit. A kerék peremén elhelyezett fogazatsor adta át a forgó mozgássá alakított energiát a munkagépeknek, daráló, őrlő kőpárok, hántolószerkezeteknek (pl. kölest hántoltak).

Az általánosabb megoldásban a vontató kerék a föld felszínéhez közel volt és így alacsonyabb sátorú épületet húztak fel rá nádtetővel, ebben is eltért. A befogást úgy tették lehetővé, hogy a meghajtó kereket ferde síkban ki lehetett billenteni, így a lovakat a kerék küllői közé vezethették és befoghatták. Természetesen nem minden ló tűrte ezt a rabszolgamunkát. Érdemes megtekinteni érdeklődőknek a ma is működőképes állapotban lévő szarvasi szárazmalom.

Szárazmalmal voltak az uradalomnak, aki aztán bérbe adta jobbágyoknak, telkesgazdáknak leginkább, de kapott

engedélyt az egyház is szárazmalom építésre és annak működtetésére. Ilyen bérleti szerződést találtam a Református egyház irattárában 1845-ből; „Aloll írott, adom emlékezetül mindazoknak a kiknek illik, hogy én a Gyomai Református Ecclesiának az endrőd felé vezető Ország út mellett fekvő egyes malmának esztendőnként való jövedelmét, három egy más után következő Esztendőkre Közönségess ár veréssel, mint leg többet ígérő, esztendőnként általam az Ecclesiá magtárába bé adandó 36 köböl búzáért

(1 köböl=85-118 liter) és 10 Köböl 2 Véka (1 véka=27-35 liter) árpáért haszon bérbe által vettem a következő fel tételek alatt, ugmint;

1./ a haszon bér ideje fog kezdődni a folyó évi februárius 1 ső –napján, azon azokon mivel a malomnak apróbb hibáinak addig ki kell igazítódni. –ha pedig akkorra még telylyessen ki nem igazítódni, a malom hiánya a haszonbér ideje fog kezdődni attól a naptól fogva mikorra a malom ki leszsz igazítva.

2./ A Gabonabéliek bé adásának fertály/negyed/évenként okvetetlen meg kell történnie, és pedig vám életekkel, s ha ne talán a hombárban /gabonataról/ fertály évek előtt nem térnének a gabonabéliek hamarabb is bé adódhatnak az Ecclesiá magtárába.

3./ Midőn a haszon béres évek el teléndenek tartozandó a malmot, azon jó és használható állapotban az Ecclesiának által ereszteti melylybenn most által veszem Inventarium /leltár/ szerént.

4./ Ha az Uradalom Szél malmot fog éppítettni és az gyakorlati forgásba jövend akkor ezen Kötelezvénynek érvényessége meg szünend.

5./ A haszonbéres évek alatt ha a tötöt kell reperáltatni az az Ecclesiá gondja, valamint ha malomkú kívántatnék is az az Ecclesiá terhe leendő-egyéb apró cseprő reparációk /javítások/ a haszonbérlore fognak háramlani.

6./ Az eddigi malom vékával fog a haszon bér bé adódni. Mellyek szerént adon ezen Kötelezvényemet ujjólag is nyilván el ősmervén mivel az Előljá ró részében ezen Kötelezvénynek a zomban igazítás tevődött hogy az általam bé fizetendő Búza Harmintz Hat Köböl az Arpa tiz Köböl Két Véka leendő-Gyomán Januárius 26. 1845.

Hatvani Istvány

Előttünk Debretzeni András Bíró, Szilágyi Istvány Törvény Bíró, Marjai István Ecclesiá Curátora /gondnok/. A fent írt haszon bérlő keze alá a malom az alább írt valóságba ment által melyet így tartozik vissza adni 1 szőr – kivürol a sátor jó állapotba, a Keringónél a'hol a'bé fogóhely van el kezdve két karfa pántos a többi hiba nélkül, két küllön a hámfák srófa nagy jukakat koptatott, minden talp öszve eresztésénél egy sróf /csavar/, az első talp hasadt három sróffal van összefogatva. A 2-dik kivürol repedezett a 3-dik jó, a 4-dik jó, az 5-dik talpnál a vége felé egy görtsnél törés a 6-dik mind a két végén repedés a 7-dik sróffal van öszve fogatva, a 8-dik két sróffal, a 9-dik jó, a 10-dik talp végefélét két sróf, a 11-dik végén repedés, 12-dik jó, ezen talpakba a fogak újjak az orsó is ujjonnan fogazódott. Belürol a gráditz /létra/ jó, kúpad kéreg jó, korong, kersztvas jó, két tsákány jó, egy ujj kü emelő vas, a búzás hombár jó, egy rugó ajtós lakattal, az árpás hombár jó egy jó lakattal, tssapóféval egy hordó négy jó vas abrontstsal, melylybe Communióra /Úrvacsorarára/ szedett tiszta búza áll, egy kisebb lakattal, egy véka jó, két jó vas abrontstsal, egy vámszedő fuka /mérőedény/ két jó vas abrontstsal, egy lisztes láda jó, ahhoz iapát, és egy ülő lókus /hely, ülő, lóca/, a külső ajtón fa kilints fa toszító zárral vas behuzóval, a kis szoba ajtón vas kilints, a szobába jó kementze, s ablak.

Cs. Szabó István

W SZONDER W

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, kereti sütők építését határidőre, kifogástalan minőségben vállalom! Megrendelés alapján egyedi kivitelben!

**Neubort László kandallóépítő,
Gyomaendrőd, Fő út 52.**

Telefon, fax: 06 66 283-492

Mobil sz.: 06 30 349-1655.

A gyomai református gyülekezet ünnepe

A gyomai református gyülekezetben 2004. október 31-én kettős ünnepet tartottak. Az 1517 október 31-én indult reformációra minden évben emlékeznek és ünnepelnek a reformátusok. Most - ehhez kapcsolódva - Sipos Tas Tőhötöm lelkipásztor 40 éve kezdődött lelkészi szolgálataért is hálát adtak a délután 2 órakor kezdődött istentiszteleten. Eről azért is emlékeztek meg külön a hívek, mert kevesen vannak a lelkészek között országszerte is, akik 40 évet egy gyülekezetben szolgáltak végig. Itt, Gyomán is, eddig csak Dávidházy Bekes Sámuel volt, aki ennél hosszabb ideig - 1818-1862-ig - volt a gyülekezet lelkipásztor.

Az ünnepi istentiszteleten - az egyébként szokatlan délután 2 órai kezdet és a közeli halottak napja ellenére - szép számú gyülekezet volt a templomban. Az igehirdetést Sipos Ete Almos, Budapest- Nagyvárad-téri lelkipásztor vezette. Alapigéje a 2. Kor. 11,2. volt. „Isteni buzgósággal buzgok értetek; hisz eljegyeztelek titeket egy férfinak, hogy mint szeplőtlen szüzet állítsalak a Krisztus elé”. Igehirdetése központi tanítása: az egyház és a lelkipásztor küldetése a világban, az emberek között. Az a szolgálat, amelynek célja az Istentől elfordult emberek Jézus Krisztushoz való vezetése azért, hogy az örök életet, az üdvösséget általa elfogadják, megnyerjék.

Az igeszolgálat után a gyülekezetben 40 éve szolgáló lelkipásztort köszöntötték. Először a lelkész testvérei kor szerint. Ete Almos az igehirdetésben elhangzottakkal és ároni áldással „Áldjon meg téged az Úr és örizzen meg téged! Világosítsa meg az Úr az Ő orcáját terajad és könyörüljön rajtad! Fordítsa az Úr az Ő orcáját terad és adjon békességet!” Árpád Edömér kisújszállási lelkipásztor a lelkipásztori szolgálat Isten felőli oldalára mutatott a János ev. 15,16. versét idézve: „Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket, és én rendelvelek titeket, hogy ti elmenjetekek és gyümölcsöt teremjetekek, és a ti gyümölcsötök megmaradjon...”. Kund Kötöny lelkipásztor, nyiregyházi esperes 2 Igét olvasva köszöntött. V.Móz.8,2- től „Emlékezzél meg az egész útról, amelyen hordozott téged az Úr, a te Istened immár 40 esztendeig a pusztában, hogy megsanyargasson és megpróbáljon téged, hogy nyilvánvalóvá legyen, mi van a te szívedben;.. hogy tudtadra adja néked, hogy az ember nem csak kenyérről él, hanem mind azzal él az ember, ami az Úrnak szájából származik. A te ruházatod le nem kopott rólad immár 40 esztendőtől fogva.. őrizd meg az Úrnak a te Istenednek parancsolatait ... mert az Úr a te Istened jó földre visz be téged, .. Dicsérjed azért az Urat a te Istenedet!” Hálaadással emlékezett meg arról a kegyelemről, amellyel szüleinkkel együtt is hordozott az Úr. S az I.Kor. 9,18. versével fejezte be köszöntését: „Micsoda tehát az én jutalmam? Hogy prédikálásommal ingyen valóvá tegyem a Krisztus evangéliumát.”

A katolikus egyház nevében Iványi László endrődi plebános áldáskívánását küldte - sajnálatára nem tudott eljönni ez ünnepre - egész napos temetői szolgálatai miatt. A gyomai katolikus egyház és gyülekezet köszöntését Timár Mihály atya mondta el. A Máté evangéliuma 7. fejezetéből olvasta az Igét, melyben Jézus arról beszélt, hogy az a bölcs ember, aki házát közziklára építi, mert az a ház kiállja a vihar próbáját is. Köszöntésében visszaemlékezett a korábban Endrődön eltöltött szolgálati éveire. Arra a testvéri, jó kapcsolatra, amely akkor is megvolt a lelkipásztorral és az édesapjával is. Hitünk alapja és küldetésünk közös - mondotta és Isten áldását kérte a gyülekezet és lelkipásztor életére, szolgálatára.

A Szent Gellért Katolikus Iskolában tanuló református hittanos gyermekek - Kele Ágnes hitoktató tanárnő felkészítésével - köszöntötték énekekkel és egy ír áldással az ünnepelt lelkipásztort. Őket követte a Szeretothon dolgozói és lakói nevében Timár Zoltánné megemlékezése az Otthon megépítéséről és működtetéséről. Köszönetet mondva és hálát adva a lelkipásztor és felesége, Évike együttes munkájáért. A további munkára is Isten áldását kérve az alábbi idézettel fejezte be köszöntő szavait: „Híntsd szerteszt a szeretet kincseit, Élj másokért, az Úr téged így tanít. Ha sóvá lesz az életed, úgy izesül a világ, Megérzik majd az emberek az Úr Jézus irgalmát. Jézusra nézz, Ő legyen a példakép! Tégy jót, szeress, így mutasd be életét! A szolgálathoz új erőt te mindig Tőle várj. Az Úrtól vedd az égi fényt és ragyogj, mint a napsugár!”

Kovács Károly presbiter - a Bethlen Gábor Szakközépiskola igazgató helyettese - a Presbitérium és a gyülekezet nevében szölt, Istennek adva hálát a 40 esztendei lelkészi szolgálatért. Az építő, szervező munkáról

megemlékezve a gyülekezet, a templom és parókiák felújításáról, építkezésekről beszélt. Majd arról, hogy a Tiszántúli Református Egyházkerületben is sok szolgálatot és munkát végzett a lelkipásztor. Ezután a világi, közéleti megbízásokra, kiállításokra is emlékeztetett Mindarra a munkára is, amit a nagytiszteletű asszonnyal együtt tettek és végeztek. Ezt követően átadták a presbitérium és a gyülekezet ajándékait, virágait. A presbiternek nevében egy szép fémtálcát nyújtottak át, melybe ezt a bibliai Igét gravírozatták:

„... menj mindazokhoz, akikhez küldelek téged és beszéld mindazt, amit parancsolok néked.” Jer. 1,7. „1964-2004 Emlékezzél a gyomai gyülekezettől.” Közben megköszönte a gyülekezet tagjainak adományait egy új palástra, bejelentette, hogy bár a mostani alkalomra nem sikerült azt elkészíttetni - az idő rövidsége miatt -, de készen lesz pár hét múlva és karácsony első napján kerül sor majd az átadásra.

Ezek után a jubiláló lelkipásztor szölt a gyülekezethez. Mondandója alapigéje:

„... egyet cselekszem, azokat, amelyek háttam mögött vannak, elfelejtve, azoknak pedig, amelyek előttem vannak, nékik dőlve, célegyenest igyekszem az Istennek a Krisztus Jézusban onnét felülről való elhívása jutalmára”. /Fil. 3,14./ A 40. évforduló emlékezni és előre nézni kell! Hálaadással emlékezett arra, ami szép és jó volt. A nehéz kezdetre, próbákra és áldásokra. Mindarra, amit az induláskor nemhogy remélni, de szinte elképzelni sem tudtak. Nem csak külső erővel és támadásokkal kellett küzdeni, de a belső rosszakarattal és bántásokkal szemben is. Nem saját erővel, de az Úr segítségével és áldásával eljutottunk idáig. Ehhez kellett azok a presbiterek, akik megértésükkel és az egyház iránti elkötelezett szeretetükkel támogatták a lelkipásztort munkájában. S nem utolsó sorban mondott köszönetet annak a kis csapatnak, dolgozóknak, akik a szeretetothon dolgozói. Akikre mindig tud számítani, mert valóban szeretettel szolgálnak.

Azok közül, akikkel indultunk 40 éve, már nagyon kevesen vannak köztünk. De Isten megáldotta a sok munkát és adott új segítőtársakat. Hálaadással szölt végül a lelkipásztor arról is, hogy Isten szeretetét érezte a családjában kapott áldásokban. Az örömeiben, felesége kitartásában, aki több mint segítőtárs, a gyermekei és unokái szeretetében kapottakban, amely mindig megújította erejét is.

Megköszönte továbbá a gyülekezet szeretetét és bizalmát, amelyet az új palást adománya is erősít. Azt jelenti, hogy számíthat még a további szolgálatára.

Azokat, amelyek a 40 év során keserűséggel szolgáltak, elfelejteni igyekszik. S előre tekintve arra jutalomra törekszik, amelyet Isten megígért övének.

A záróének után áldással és a himnusz éneklésével zárult az ünnepi istentisztelet.

Császárné Gyuricza Éva

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

A határon túli magyarság szolgálatában tevékenykedő Rákóczi Szövetség országos akcióra hívja fel a Polgári Köröket, a Civil Szervezeteket, és a magánszemélyeket. A felhívás célja, hogy azok, akik a magyarság ügye iránt elkötelezettséget éreznek, támogassák a határon túl élő magyaroknak a szülőföldön való megmaradásukat azzal, hogy részt vállalnak a felvidéki magyar családok magyar nyelvű oktatási-nevelési intézménybe beiratkozó gyermekek támogatásában. A felvidéki magyar családoknak gyermekeként 20 ezer forint összegű oktatás-nevelési támogatást szeretne a Szövetség biztosítani. Akik a programhoz csatlakozni tudnak, szándékukat az alábbi címre jelenthetik be: Rákóczi Szövetség 1027 Budapest, Szász Károly utca 1. IV.em. 1. A támogatás összege csekken befizethető, vagy átutalható; bankszámlaszám: 11705008-20488172 (OTP Bank) Felvidéki Oktatási Támogatás.

Mód van arra is, hogy azok a civil szervezetek, amelyek meghatározott felvidéki települést, vagy családot kívánnak támogatni, (ahol a gyermek 2005-ben iratkozik először magyar oktatási - nevelési intézménybe) ez irányú ajánlásukat is megtehessek. További kérdésekre a Rákóczi Szövetség munkatársai felvilágosítást adnak a 06-1-2013067 és a 2123854 telefonszámokon, 10-16 óra között.

December 7-én ünnepelte 80. születésnapját Márton Gábor tanár, aki idén kapta meg a Pedagógus Gyémánt Diplomát. Születésnapja alkalmával a Szerkesztőbizottság minden tagja nemcsak a maga nevében, hanem minden volt tanítvány, ismerős, barát nevében is jó egészséget, további alkotó kedvet kíván, hogy eddigi munkásságát folytathassa, melynek jellemzője: „Vadócba rózsát oltok, hogy szebb legyen a föld!” Isten éltesse még sokáig!

EGYEDI CIPŐGYÁRTÁS!

34-től 48-as méretig
női és férfi alkalmi és utcai modellek.

DEFORMÁLT LÁBRA IS, igény szerint.

Természetes alapanyagokból,
Rövid határidőre készítjük a cipőket.
MÉRETFELVEVŐHELY: HUNGELL KFT
Gyomaendrőd, Fő út 140/2. Tel.: 06-30 283-42-60

Ultrahang Egyesület támogatói:

Fekécs Gáspár, Losonczy Lajos, Tímár Lajos, Fekécs Vendelné, Uhrin Benedek, Holub János, Juhász Istvánné Gonda István, Csapágy Bolt, Gellai Miklós, Fasola Adeola, Eszenyi Mariann, Varjú István, Varjú Szabolcs, Divatáru Bolt, Bajcsy Zs. u., Kucsik István, Piroška Bolt, Békés, Agoston Lajos, Szendrei Éva, Jenei Bálint, Vaszkó Imre, Gyuricza Elek, Csorbáné, Dimákné Putnoki Éva, Giricz Vendel, Gyetvai Vendel, Endröd és Vidéke Takarékszövetkezet, Hőtechnikai és Gépipari Kft, VBH Budapest Kft, Révaii Farkas Éva, Lazarus, Mazsi Papírbolt, Kiss Sándor Horgászbolt, Foa Top Bt, Henkel RT, Selyem úti Ovoda, Bukva Zsuzsa, Botlik Judit, Marsi Csaba, Varga Jánosné, Adamik Pálné, Uhrin Zoltán, Color Shop Papírbolt, Kata Illatszer, Sport Trió Kft, Szakorvosi Rendelő dolgozói, Nagy Tibor, Madizol, Minya Gábor, Nyúzó Bálint, Tímár Albin, Tímár Andrásné, Bosnyákné Garas Anikó, Patainé Mészáros Piroška, Bethlen Szakképző Iskola, Városunk Szerkesztősége, Nyilas Miklósné, Cuti Pékség, Mammot Teh., Jucca Virágbolt, Margareta Virágbolt, Carlos Trió Bt, Művelt Cigány Ifjúságért Alapítvány, Hunyáné Varjú Mariann, Varga Mihály Gyoma Pressz Kft, Cibere bemonató, Bukovszky Péter, öz. Somogyi Gáborné, R. Nagy Tibor, öz. Bótos Józsefné, Gács Lászlóné, Komplex Kontó Kft, Horváth Lajos, Magyar Kereszténydemokrata Szövetség, Marjai Piroška, Lehoczki Józsefné, B Horváth Gizella, Csikós Piroška, Watt Villamosipari KKT, Szerető Endre, Veszeli Lajos,

A Hittel a Holnap Ifjúságáért Alapítvány kuratóriuma köszönetet mond azoknak, akik az SZJA 1%-át az Alapítványra engedményezték. Az APEH 2003. szept. 26-án 3.718. forintot írt jóvá, amely összeg a Szent Gellért Általános Iskola tíz éves évfordulójára készülő jubileumi zászló költségeinek részbeni fedezetére kerül felhasználásra.

FELHÍVÁS!

A Templomos Lovagrend Tiszántúli Komtúria, a Templárius Alapítvány, az Élet-másokért Egyesület, a helyi kereszténydemokraták és a Karitás Gyomaendrődi csoportja idén újra megrendezi a

„SEGÍTSÜNK A RÁSZORULÓ GYERMEKEKEN!”

jótékony célú adakozását.

Helye: Szt. Imre Katolikus Templom (Gyomaendrőd – Endrődi városrész)

Idéje: 2004. december 16. csütörtök de. 10. 00 – óra

Gyűjtünk: tartós élelmiszert, írószert, játékokat, könyveket, fogkeféket, fogkrémeteket, szappant, törölközőket, plédeket, számítógépet nyomtatóval és minden olyan dolgot, aminek egy gyermek örülhet. Figyelem: ruhát nem gyűjtünk! A Szent Kereszt Magazin felajánlásából 200Ft/db áron Ön is segíti a Gyomaendrődi jótékony célú adakozási ünnepségünket!

A felajánlásokat a következő címre kérjük eljuttatni:

Szt. Imre Róm. Kat. Plébánia Hivatal
5502 Gyomaendrőd, Fő u.1. sz.

Aki anyagilag tud segíteni, annak előre is hálásan köszönjük.

Számla számunk:
Templárius Alapítvány
Endröd és Vidéke Takarékszövetkezet 53200015-11060273

A közlemény rovatba kérjük feltüntetni, hogy „Segítsünk a rászoruló gyermekeken!” céljára és a közlemény rovatba kérem feltüntetni az adományozó adószámát, hogy igazolást tudjunk kiállítani.

Isten fizesse meg minden jószándékú Ember adakozását és segítségét.

Fr. Ungvölgyi János commendator
Templomos Lovagrend Tiszántúli Komtúria
5502 Gyomaendrőd, Martos Flóra u. 5. szám
Tel/fax: 06-66/284-155
mobil: +36 (30)294-0650
e-mail: ungtanos@bekesnet.hu

Evangélikus Oldal

Ádventi gondolatok

„Lelkünk sóvárogva várja az Urat, mert őbenne örül a mi szívünk.”
Zsolt 33,20-21

Szívem hangos dobogására ébredtem. A rossz álom képei még mindig előttem voltak. Kínéztem az ablakon – odakint sötétség. Máskor megnyugtatt az éjszaka csendje, most félelmetesnek tűnt. Egyedül éreztem magam. Odaálltam az ablak elé és néztem kifelé. Nyomasztó árnyak szerteszét, minden elhagyatott. Nem is igazán sötét van, inkább homály. Néztem az ég alját és vártam; a csendben még hangosabban hallottam a szívem dobogását. Hosszúak voltak a percek, vagy órák, nem tudom. Aztán észrevettem, hogy élesednek a fák körvonalai, s láttam, hogyan világosodni kezd az ég alja. Soha olyan kitörő örömmel nem üdvözöltem még a felkelő napot, mint akkor.

Akkor értettem meg, mit is jelent ez a zsoltárvers. Ekkor értettem meg, milyen érzés a bűneiben egyedül maradt ember kétségbeesett várakozása. Milyen csodálatos érzés megtapasztalni, hogy Isten a legelhagyatottabb percekben sem hagy magunkra bennünket, hanem szeretettel bátorít. Ennek a szeretetnek ékes bizonyítéka, hogy Jézus Krisztusban emberként jött közénk. Krisztusban, aki ezt mondja magáról: „En vagyok a világ világossága, aki engem követ nem jár sötétségben, hanem övé lesz az élet világossága.”

Mindenki másként készül a Karácsony megünneplésére, Jézus fogadására.

Ki izgalommal – vajon örülnek-e szerettei az ajándékainak?

Ki nosztalgiaival – régmúlt Karácsonyesték hangulatát idézve.

Ki félve a magányosságtól, arra gondolva, hogy szobáját már nem tölti be boldog gyerekzsivaj. De hogyan készülünk keresztényként Urunk fogadására? Tudunk-e mi ajándékozni valamit neki, aki a legtöbbit, életét ajándékozta nekünk? Egyetlen ajándékot adhatunk: Saját magunkat, a bizalmunkat, az őt befogadni kész szívünket.

Horváth Anikó evangélikus lelkész

Toronykár

A november 14-ei vihar nem hagyta el nyom nélkül a várost. A kitört fákon és a megrongált tetőkön túl talán a Gyomai Evangélikus Templomban tette a legnagyobb kárt, ahol a szél a hajó tetőszerkezetén kívül a toronysüveg rézborításába is belekapott, és egy hatalmas darabot kiszakított abból. A helyszínre kiérkező tűzoltók megfelelő felszerelés hiányában és az erős szél miatt nem tudták megközelíteni a veszélyesen meglazult, zászlóként lobogó elemet. Két helyi tetőfedő, Varga Zoltán és Imre Zoltán azonban vállalta, hogy a viharos szél ellenére azonnal felmegy a toronyba, és rögzíti azt, megakadályozva a további károk kialakulását, megszüntetve a balesetveszélyt. A gyülekezet hálás segítségükért, mert talán gyors közreműködésüknek

volt köszönhető, hogy nem történt nagyobb tragédia templomunknál.

A károk és a szerkezet állapotának felmérése még folyamatban – mikor e sorokat írom –, de azt már lehet tudni, hogy a helyreállítás munkálatai, amelyek legkorábban tavasszal kezdődhetnek el, milliós nagyságrendűek lehetnek.

Az elvégzendő munkálatok magas járulékos költségeit tekintve, felmerült a szükségessége az öreg toronysüveg teljes felújításának, és a hajó tetőszerkezetében feltárt hibák kijavításának is. Kis gyülekezetünk számára erőn felüli feladat lenne, de bízunk abban, hogy sikerül megtalálni hozzá a megfelelő forrásokat. 2005. évre a vakolat javítása után a templomunk színezését tervezte a gyülekezet megvalósítani, amely korlátozott anyagi lehetőségeink miatt már évek óta húzódik. Jelen helyzetben viszont elképzelhető, hogy további eltolódása várható ezeknek a munkálatoknak, vagy csak egy részét tudja majd elvégeztetni a gyülekezet.

Kérjük a város és a kedves Olvasók segítségét, ha tehetik, adományaikkal járuljanak hozzá a templomunk tornyának javításához és a további szükséges munkálatok elvégzéséhez. Adományaikat átutalással vagy postai úton is eljuttathatja hozzánk. **Gyomai Evangélikus Egyházközség, Gyomaendrőd, Fő út 178. Számlaszám: 53200125-11059156.** „Sárga csekket” a készpénzátutalási megbízáshoz kérésére küldünk. Kérjük, hogy az átutalási megbízáson tüntessék fel: Adomány templomtorony helyreállítására. Köszönjük mind az eddigi és mind a további felajánlásait.

Horváth Z. Olivér evangélikus lelkész

Gyülekezeti alkalmaink:

Istentisztelet:

vasárnap 9 órai kezdettel a gyülekezeti teremben
(Minden hónap 2. vasárnapján úrvacsorai alkalommal.)

Gyülekezeti Bibliaóra:

csütörtök, 15.15 órai kezdettel

Ünnepi alkalmaink

Szeretettel hívjuk és várjuk december 11-én, szombaton, 16.00 órakor kezdődő Ádventi Szeretetvendégségünkre, ahol vendégünk lesz Gáncs Péter, a Déli Evangélikus Egyházkerület püspöke.

December 12-én, Ádvent 3. vasárnapján gyülekezeti termünkben a reggel 9 órakor kezdődő istentiszteleten **Gáncs Péter püspök** szolgál igehirdetéssel.

Karácsonyi ünnepi istentiszteletek:

December 25. reggel 9 órakor Karácsony 1. napi istentisztelet úrvacsoraoasztással

December 26. reggel 9 órakor Karácsony 2. napi istentisztelet úrvacsoraoasztással

December 31. délután 15 órakor Óév esti istentisztelet
Január 1. reggel 9 órakor Újév napi istentisztelet úrvacsoraoasztással

Hivatali elérhetőség

Telefonon egyeztetett időpontban.

Telefonszám (hétköznap 9-17 óra között): 56/352-437

Alkalmainkra minden Testvérünket és Érdeklődőt szeretettel várunk!

Levél a Jézuskának 1944-ben

„Kedves Jézuska!

Tudom, hogy inkább a katonákon kell segítened, akik a harctéren vannak. Sok-sok ajándék csomagot kell vinned, hogy örüljenek születésednek, vigasztalódjanak kicsit. Azért ha teheted édes kis Jézuska, hozzánk is látogass el karácsonykor, legalább egy ici-pici karácsonyfa ágacskával és segítsd haza a katonákat, minket meg óvj meg a betegségtől és minden más bajtól, hogy ne okozzunk gondot szüleinknek. Amit hozol, köszönjük és igérjük, hogy jók leszünk.”

Számomra az 1944-es karácsony maradt a legemlékezetesebb. Háború volt. Iskolatársaim közül sokak apja, bátyja harcolt az orosz fronton, a tanítónk is. A falunkban és mindenütt az országban itt voltak az orosz katonák fegyverrel, tankokkal.

Vajon jöhet-e hozzánk a Jézuska? Aggódtunk. Mikuláskor kis cipőnkben még találtunk almát, diót és aszalt gyümölcsöt. Édesanyánk megmagyarázta, most szegény a Jézuska, a Mikulás is a frontra vitte a meleg harisnyákat, sálakat, mert Oroszországban fagyos hideg van. Eppen ezért a Jézuskának írt levelünkben is szerényen kérjünk, inkább fogadjuk, hogy jók leszünk, szót fogadunk szüleinknek, mert most ez a legfontosabb, s még ennél is fontosabb, hogy a sebesült katonák meggyógyuljanak és hazatérjenek. A tanító nénink is így tanította.

Izgatottan vártuk a karácsonyt. A Jézuskának írt leveleket meghallgatta a Jézuska, mi ezt így hittük. Iskolába nem jártunk az oroszok miatt. A kerítés résein át figyeltük mi gyerekek, hogy a katonák vonulnak Kondoros felől az úton. Fáradtan, rongyosan, megviselten, gyalog. - Orosz lovas katonák kíséretében. Leikendeztünk! Vége a háborúnak! - hittük. Jönnek haza a katonáink. Sajnos korai volt az örömünk, akiket láttunk, azok orosz hadifoglyok voltak, úgy 5-600-an, őket az iskolánkban szállásolták be. Heteken át ott voltak, amíg mindnyájukat kihallgatták. A kihallgató tisztak a mi házunkban és egy szomszéd házban voltak elszállásolva, mert mi laktunk a legközelebb az iskolához. A fogoly katonákat fegyveres őr kísérte és velünk együtt a konyhánkban várakoztak, mert a kihallgatás a szobánkban folyt.

A fogoly katonákkal néha „beszélgettünk”, amikor az őr szunyókálást tettett. A foglyok elővettek a belső zsebeikből (a szívük felől) családi fényképeket, amelyeken gyerekek, szülők, feleségek voltak. Jelbeszéddel mutatták, hogy a „család kaput, németki bomba, bum-bum”. Ha tehettek, akkor megsimogattak minket, gyerekeket, vagy ránk mosolyogtak, ilyenkor általában a könnyes szemüket töröltgették. Nagyon sajnáltuk őket...

Később már felnőtt koromban értettem meg igazán, hogy a Jézuskához eljutott a levelünk. Karácsonyfát is kaptunk, szaloncukor is volt rajta, igaz répaízú, mert melaszból főzte anyánk, kisegítve a Jézuskát, a csomagoláshoz mi gyerekek vágtuk a selyempapírt. Mennyei ajándéknak tekintettük, hiszen anyánk is úgy tanította: „ahol legnagyobb a szükség, ott legközelebb a segítség, és ezért nekünk is tenni kell!” A legnagyobb ajándékunk volt, hogy az iskolánk udvarán nem volt puskalövés, ember vére nem került iskolánk falára. A Jézuska megóvta az Öregszőlői Szent Imre Iskolánkat, ahol rövidesen takarítás után megkezdődhetett a tanítás, s mi reméltük, hogy az orosz foglyok közül is többen életben maradtak, és haza térhettek.

Kedves gyerekek! Ti már biztos tudjátok, hogy mit kaptok karácsonyra. Talán már megegyeztetek szüleitekkel, nagyiékkal. Az igazit mégsem ők adhatják!

Írjatok levelet a Jézuskának! – akár levélben, akár csak gondolatban. Most is van mit kérni és fogadni a kis Jézuskának. Kérjétek a hazánkat, az iskolánkat, a családunknak és magatoknak!

Az anygalkát vágjátok körül és díszítsétek kedvetek szerint. A fején lévő rózsához erősítsetek egy szem szaloncukrot. Kedves meglepetés lesz, ha a karácsonyfán találja a család.

Szép karácsonyi ünnepet kívánok Nektek és szüleiteknek.

Gabi óvó néni Békésről.

SPORT

Október 23. Gyomaendrőd VSE-Cegléd: 0:1

A 15-ik percben eldőlt a pontok sorsa. Az endrői védők nem fedezték a Cegléd csatárait. A fedezetlenül álló Szokoli a kifutó Hanyecz mellett gólt szerzett, 0:1, sőt egy óriási kapufát is lőtték a vendégek. Fordulás után a hazaiak uralták a pályát, a kínálózó helyzetek kimaradtak.

Jó: Mazán, Beinschróth, és Tóth Csaba.

14. Gyomaendrőd VSE 1 8 6-37 1

Megyei I. o.:

Méhkerék: Gyomaendrőd FC: 1:0

Unalmas I. féldió után sok helyzet adódott mindkét csapat előtt, azonban csak Méhkerék értékesített egyetlen lehetőséget, s megszerezte a 3 pontot.

Jó: Dinya, Csikós, Timár.

10. Gyoma FC 4 2 5 23-19 4

November 14. Mezőtúr-Gyomaendrőd VSE: 8:1

Jó: Vörös, 80 néző.

Inkább vízilabda játékra volt alkalmas a pálya, mint labdarúgásra. Két alkalommal is a vízben leállt a labda és így lett gól belőle. Egy alkalommal a játékevezető az elcsúszást szabálytalanak ítélve, 11-est ítél. Ezen felül két alkalommal lesgólt is megadott a hazaiak javára. A becületgólt a 90. percben szereztük Papp révén. Csak Mazán teljesítésé dicseendő.

14. Gyomaendrőd VSE - 2 11 8-53 2

Megyei I. o.

Gyoma FC-Csorvás: 3:0 (1:0)

150 néző. Az eső végig szakadt, de a hazai közönség kitartott. Sárdagasztás folyt 90 percen át. A jobban játszó hazaiak nagyobb arányú győzelme sem lett volna meglepő. Gól: Mátyus (2) és Osán. Jó: Bela, Tanács, Timár A, és Timár K.

9. Gyoma Fc 5 3 6 27-23, 18

Nem volt sok örömünk a labdarúgók teljesítményében. Reméljük az új tavasz több sikert hoz.

Betlehemes a gyomai református központi népiskolában

A betlehemjárást inkább katolikus helységek szokásának tartják, s nagyon szép betlehemes énekeket és leírásokat közöl fényképekkel az Endrődi füzetek 4. száma (Népszokások Endrődön), de a reformátusok körében is élt ez a régi hagyomány. Hozzánk is becsöngettek a Kossuth u 8. sz. alá karácsony előtt a betlehemesek. Be is jöttek, a konyhában előadták játékukat. A juhász, ha jól emlékszem Palotás Laci volt, a nagy sportember, Palotás István tiszteletes úr legnagyobb fia. Emlékszem, hogy nagy bottal, juhászbundában, kenderkócból ragasztott szakállal és bajusszal érkeztek, versben mondták el mondanójukat, egyikük ledobta a bundát és le is hevert, közben mondogatták: „Rázd meg, juhász a bundát, hadd hulljon ki a bolhád”; aztán: „Hurka, kolbász, szalonna, pásztoroknak jó volna”. Hiszen, végül is, az egész betlehemi történetnek a megidézése részükről oda irányult, hogy egy kis karácsonyi kalácsot, harapnivalót, vagy néhány fillért kapjanak. De nemcsak a házakhoz bezörgető betlehemezés volt divatban: a központi református elemi népiskolában, ahová első osztályosként jártam, betlehemest adtunk elő. Erről megmaradt egy fényképem is, amit itt közlök. Mint látható, király vagyok, amire igen büszke voltam, mármint a hermelinpalástot utánzó fehér krepp-papírból készült, pirossal szegélyezett királyi palástra (aranycsillagok is voltak rajta), és az aranypapírból készített koronámra, amelyet otthon szüleim segítségével ragasztgattam össze. Ha jól tudom, bajuszom is volt, kenderből, masztix nevű ragasztóval ragasztottuk föl, ami igen bűdös volt, és amitől úgy odaragadt a bajuszom, hogy alig tudtuk levenni.

Csak mikor megtudtam, hogy ebben a történetben én vagyok Heródes király, s az ő gyalázatos szerepét is megismertem, akkor szomorodtam el. De ez már késő bánat volt. Majd megtaláltam a magam vigasztalódását is, amint ezt az alábbi versben el is mondom. A fényképen megöttem Mária áll kendőbe burkolva. Jobbról-balról fehér ruhás, aranycsillagokkal díszített szárnyas angyalkák: a kis osztálytársaim és nagyobb lányok, jobbszélen Kölher Vilma osztálytársnőm. Később, német neve ellenére megmenekült a „kicsi robot”-tól, a bátyját, Adámot azonban elvitték. Vilma férjhez ment, két orvos fia szolgál bennünket. A lányok közül fönt a jobbszélen pöttyös babos kendővel, kis pettyes ruhában Csökönyi Erzsike áll. A nővérem is ott van a ké-

pen a balszélen, ő csak civilben, egy kis medállal a nyakában. Tőlem balról a második: Vatai Muci, ő tanárno lett. 57 tavaszán férje 56-os tevékenysége miatt egy időre állásából felfüggesztették. Mellette pedig, Köhler Vilma és közte, az egyik Báder kislány, a Báder nyomdász lánya áll. A szakállas törpék között van balszélen Kis István fodrásznak a fia, Pista, aki tizenhat éves sem volt, amikor édesanyja német neve miatt elhurcolták. Mellette az unokaöcsém, aki már nyolcéves korában meghalt vörhenyben: Baráth Miska, mellette pedig Kundl Lajos, aki névmagyarosítással később ügyvéd lett. A jobbszélen K Nagy Imre, aki később Mezőtúron is osztálytársam volt, sőt, a pesti Bölcsészkaron is, míg onnan világos nappal, másodévesként az ÁVÓ el nem vitte; megjárta az Andrassy út 60-at is, ahol a változások után, 1990-ben az üldözöttek emléktábláját ő avatta föl. Fönt, a jobbszélen a cifra szűrben álló legénykét nagyon megsajnáltam, mert valahonnan kölcsönkaptam szép kisbojtáros öltözetét, s mikor megcsodálva azt kérdeztük

tőle, hogy az övé-e, nagyon szomorúan mondta, hogy ugyan, miből? Úgy kapta kölcsön. Emlékezetem szerint Csete Mihály ül még a szakállas törpék közt a jobbszélen, a rokkant, félkarú vásártér széli trafikos kisfia.

Ilyen felállásban készült a gyomai betlehemes 1935-36-ban: úri gyerekek-Heródessele, polgári angyalkákkal és valódi megváltást váró kopott ruhás pásztorokkal. Azóta sok évtized telt el. A Heródesek, a királyok és a szegény pásztorok közt ma is megvan ez a szakadék. Várjuk, hogy a valódi emberi egyenlőség és a minden embert átölelő szeretet végre megjelenjen, de ez csak akkor valósulhat meg igazán, ha csakugyan, legalább viszonylagosan létrejön a krisztusi egyenlőség. Várjuk a karácsonyt, az egész nemzet békeségét, jólétét, a betlehemi csillagot.

Akkor még csak játéknak éreztük mindezt; azóta már keserűbbek ezek a karácsonyok; tudjuk, hogy tenni kellene valamit a karácsony igazi fényeiért, de mindez egyre nehezebb a ma is működő heródesi lelkületű erők miatt.

Elemi iskolai betlehemes fényképemre

Betlehemesünkben rám osztotta Gyomán a tanítónk a király szerepét; hogy dagadott a szívem!
Én a király! - készült a palástom krepp-papírosból szinte papírból a sárga aranykoronám,
bajszom meg kóc volt (nagyapám húzigálta a kenderpozdorból) - azután csak kiderült: a gonosz,
Krisztusüző zsarnok leszek én, a Heródes szerepében;
majdhogynem sírtam; drága anyám csitított:
- Hagyd el, játék csak - az a fő, ha kilépsz az iskolapadból:
Jézusnak híve és ne Heródesé légy!

Szilágyi Ferenc

Prodomi oldal

Pilinszky János:

A tél küszöbén

állunk. A természet álomba merül, csak a mindenség végzi továbbra is változatlanul működését, lankadatlan csillagaival figyelmeztetve, hogy a részletek múlandóságán túl mindig a nagy egésze ügyeljünk.

A föld élővilága java-részt enged az évszakok „helyi diktátumának”. A

növények elvetik levelüket, mintegy visszahúzódnak a földbe. Az állatok téli álomra szenderülnek, vagy a nap útján délre emigrálnak: de válassza bármelyik formát, virágzás helyett a természet csupán arra rendezkedik be, hogy átélje, átvészelve a mostoha időszakot.

Nem így az ember. Ő is benne él ugyan a természet helyi önkényében, pillantását azonban mindig az egészre függeszti, s azon túlra, Minket a természet elszunnyadása valójában befelé fordít, létünk igazi, tehát szellemi napja, energiaforrása

felé. Minket az „általános hervadás” éppenséggel fölébreszt, számunkra az ősz nem véletlenül iskolakezdet – egy szellemibb, tehát fokozottabb élet indulását hozza.

Az ember alapvetően több és más, mint a természet. Hű szolgája, kiszolgáltatottja, igaz, ugyanakkor azonban ura és cáfolata is. Anélkül, hogy elárulná, s anélkül, hogy kilépne belőle, az ember lényege szerint tiszta és tökéletes ellentmondásként valósítja meg önmagát már itt a földön is. Épp nem véletlen hát, hanem törvény, hogy az ember szellemi élete fokozott erőre kap az esztendő téli szürkületében.

És nem véletlen az se, hogy az egyház épp ide, a tél küszöbére, az elmúlás kezdetére helyezte – s egymás mellé – mindenszentek és halottak napját, ünnepét. Tette ezt nyilván ama nagyszerű ellentmondás jegyében, melynek a halál csak látzata, tartalma azonban az élet, s tegyük hozzá, a szó legigazibb, legemberibb, tehát leginkább szellemi értelmében – élet.

Halottaink szeretete elsőrendűen az élet iskolája. Igaz, nem az élet mechanikus folyamatainak, amelyeknek a nagytermészet engedelmessé válik, hanem annak a másoknak, mely teremtető ellentmondásként épp a tél küszöbén kezd új munkába, fokozott kedvvel és lelkesedéssel.

A külső kép: a hervadásé, a halálé, és a menekülésé. Egyedül az ember függeszti szemét a mindenség lankadatlanul működő csillagaira, a távoli és nagy egésze, s azon is túlra...

Áprily Lajos: Hóban

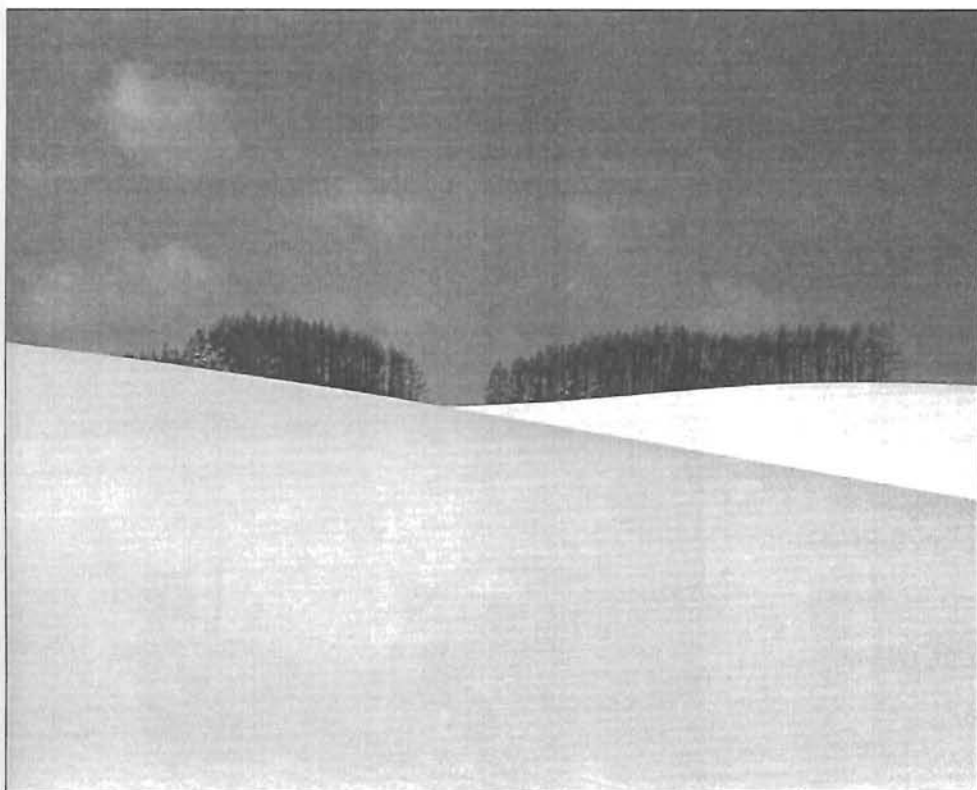
Az erdő szélén lopva róka jár,
s csapás végén havas bozódba fordul,
mint holt kastélyon bűvös mese-zár,
a hó a sí alatt halkán csikordul.

A köd mögül rekedten szól a „kár”,
jeges bajusszal ballag a favágó:
az útnál megváltó napokra vár,
s vércseppeket hullajt a kecskerágó.

Felborzolt tollal ül a hím-pirók,
hózúzmarát szítál az ág le rája,
félámomban lát nyár – illúziót
S olyankor szól althangú fuvolája.

Ajándékok, melyek nem kerülnek pénzbe

- ♥ egy jó szót szólni
- ♥ egy beteget felvidítani
- ♥ valakinek kezét nyújtani
- ♥ apróságnak örülni
- ♥ jó tanácsot adni
- ♥ egy levél megírásával örömet szerezni
- ♥ megtalálni az elismerő, dicsérő szót a jóra
- ♥ együttérző szó a megalázottnak
- ♥ egy-egy tréfás szó a gyermekeknek
- ♥ mindenre rászánni a kellő időt és gondot
- ♥ és: mindenkihez szeretettel lenni

Izós ízek

december

Marhaszelet fokhagymásan

Hozzávalók: 1 kg csont nélküli marhahús (amelyet a levesben főzünk félfővésig, szinte már majdnem puhára). A levesbe tészta tétetünk. 2-3 evőkanál zsír, 10-12 gerezd fokhagyma, 1 kávéskanál törött paprika, a húslé egy része, amiből nem készül leves, 2-3 evőkanál ecet.

A levesléből kivett húst elszeljük egészen vékony szeletekre, vagy kockákra vágjuk. A zsíron az apróra vágott fokhagymát átforsósítjuk, de vigyázva, mert könnyen megég. Rászórjuk a törött paprikát, hozzáöntjük az ecetet, majd végül a húst. Főleresztjük annyi húslével, amennyi éppen ellepi. További 10 percig rotyogtatjuk, de nem nagy tűzön.

Seidl Ambrus

VIRTUÁLIS VÁMKEZELÉS HELYBEN!

ELEKTRONIKUS VÁMKEZELÉS
AZ ÁRU UTAZTATÁSA NÉLKÜL
(EXPORT - IMPORT)

ELEKTRONIKUS VÁMKEZELÉS, INTRASTAT ÜGYINTÉZÉS,
KOMLETT VÁM - ÉS TERMÉKPÁLYA ENGEDÉLYEZÉSEK.
MINDEZ KEDVEZŐ FELTÉTELEKKEL!

További információ: 06-20-9815-771

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit.

Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt áron lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

Növényvédelmi szakmérnök szaktanácsadási munkákat vállal. Gyomaendrőd határában lévő földeken, a szükséges munkák szakszerű elvégzése mellett a vegyszerek beszerzését és szállítását is vállalom:

PETRÓCZKI HUNYAD ÁRON
növényvédő szakmérnök Gyomaendrőd Téglagyári Dűlő 511.

Telefon: 06-70-385-8918

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
háztartási kisgépek

Szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

Fürdőkádák, mosdók, csaptelepek, mosogatók
Villany szerelési anyagok

GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

☒ 5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
☎ T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- ☞ Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- ☞ Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- ☞ Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- ☞ Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- ☞ Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

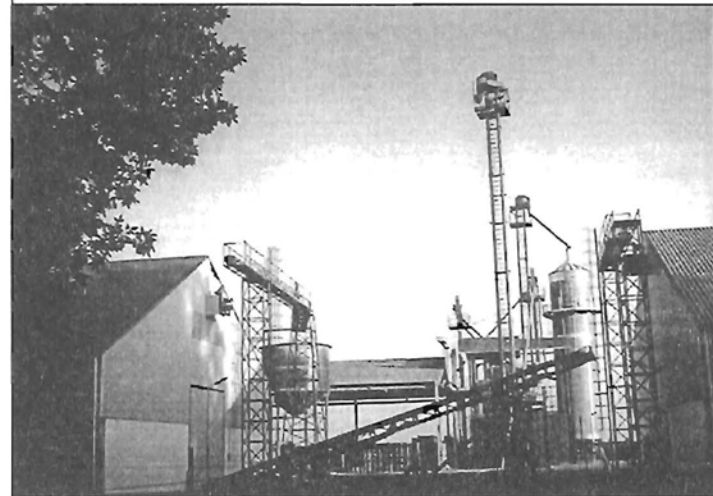
Mezőgazdasági, Műszaki és Szolgáltató Betéti Társaság, Hunya, (Rákóczi u. 55-57.) mezőgazdasági üzemek, kistermelők részére komplett mezőgazdasági szolgáltatást vállal.

Biztosítja a termeléshez szükséges műtrágyát, vetőmagot és vegyszert.

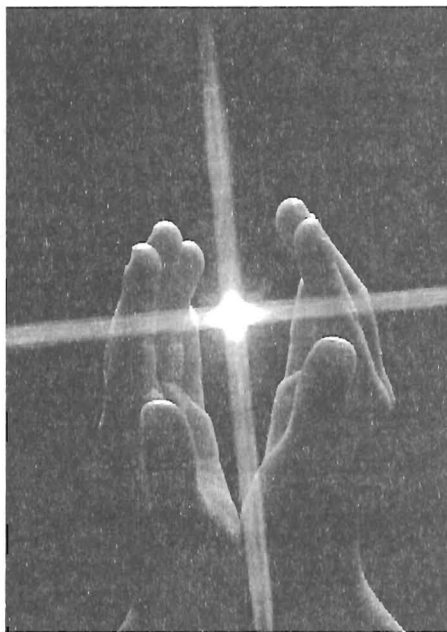
Vállalja a megtermelt növény tisztítását, szárítását, tárolását, értékesítését.

Érdeklődni lehet: 66/389-689 Tel/Fax, továbbá 66/532-610 sz és 66/532-611. sz. telefonokon.

E-mail: <boti.bt@bekesnet.hu>, <boti.bt@mailbox.hu>

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

*„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”*

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

CSERÉP ILLÉSNÉ Farkas Erzsébet, volt endrődi lakos, október 31-én 93 éves korában rövid szenvedés után visszaadta

lelkét Teremtőjének, és az Örökkévalóság honába költözött. Gyászolják: leánya, unokái, és dédunokái.

JUHÁSZ GÁBOR volt endrődi lakos, aki autószerelőként Debrecenben élt és dolgozott, november 8-án 63 éves korában rövid szenvedés után befejezte földi pályáját, elköltözött az élők sorából. Gyászolják: felesége, és családja.

KISZELY ISTVÁNNÉ Gácsi Ilona, endrődi lakos október 18-án rövid szenvedés után, 77 éves korában megtért Teremtő Urához. Gyászolják: leánya, fia, menyé, unokái.

KOVÁCS R. JÁNOSNÉ Tímár Veronika, aki a Rózsakert Otthonban (korábban Kétsoprony) élt, rövid szenvedés után, 92 éves korában, november 26-án visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolják: testvére gyermekei és azok unokái, és az Otthon lakói.

SERES JÁNOSNÉ Uhrin Anna volt endrődi lakos, november 18-án, 70 éves korában, rövid szenvedés után befejezte földi pályáját. Gyászolják: gyermekei, unokái, és a rokonság

Köszönetnyilvánítás

Tímár Imre temetésén résztvevőknek, és mindazoknak, akik a gyászolók bánatát enyhíteni akarták és az emlékezés virágait elhozták, köszönetet mond özvegye és a szerető család, akik halálára így emlékeznek:

„Úgy mentél el mint a madár,
Elköszönni már nem tudtál.
Tied a csend, a nyugalom,
Mienk a könny és a fájdalom.”

Az endrődi Katolikus Központi Temetőben kriptasírhelyeket lehet vásárolni.

További információ a plébánián hivatalos időben személyesen, vagy a 66/283-940-es telefonszámon.

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrődi katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Készpénzbefizetés az endrődi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrődi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálozási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Fényképalbum

endrődi betlehemesek a XX. sz. 1. és 3. harmadában

GAZDAKALENDÁRIUM

KARÁCSONY HAVA
Információ gazdálkodóknak

A Helyes Gazdálkodási Gyakorlat

Egy korábbi lapszámban már megismerkedhettek az újság olvasói a „Jó Gazda Gondossága” kifejezéssel. Most az Agrár-környezetgazdálkodási támogatások igénylése során ismét egy új meghatározást kell megtanulni.

A „Helyes Gazdálkodási Gyakorlat” követelményrendszere újjá tünik első hallásra, pedig a szántó-vető parasztember ennek szellemében gazdálkodott az elmúlt néhány száz évben.

Egyszerűen tudta a dolgát, mint, ahogy azt Szabó Pál Nyugtalan élet című regényében megírta:

„Sokat tudhatott tehát ez az orvos, sokat tudott a jegyző, akit abban az időben Kiss Gyulának hívtak, sokat tudott a pap, a tanító, a gyógyszerész és el tudott igazodni a rengeteg mérég között, de ezek összevéve se tudtak annyit, mint egy értelmes parasztember.

Tessék ide hallgatni!

Édesapám ismerte a csillagos eget, rendre el tudta mondani, hogy ez a Kalászcillag, ez a Göncölszékér, ez a Fiastyúk, ez a Kiskaszás, ez a Medve, s így végtől végig elzarándokolt a magasságos égen. Tudta az időjárást, naplementékből, napfeljöttékből hajszálpontosan tudott a méhekkal bálni, (nem is olyan rosszul), tudott úgy kaszálni, mintha a gyepet vagy tarlót megberetválták volna, tudta a szőlőművelést, ismerte a szőlőfajtákat, hogy ez kékoportó, ez meg kővidinka, ez sasza, ez nagyburgundi, hányféle szőlőt ismert!

Értette a zöldoltást, értette a fásoltást, de ismerte és tudott bálni a gyümölcsfákkal, hogy ez kanadai renett, ez sóvári, ez kalvill, ez batul, ez Török Bálint, ez ... Vadoncot kell előbb nevelni magról, az első év után iskolába ültetni, hogy szép törzse legyen, szép kis koronát nevelni, aztán két év múlva kora tavaszán ékalakba oltani, azt kezelni, gondozni, két évre rá kiültetni. Tudta a halak természetrajzát, ismerte a fajtákat, hogy ez kárász, ez keszeg, ez harcsa, ez cigányhal, ez tintahal, ez potyka, ez kecsge, tudott hálót kötni meg varsát kötni, különféle haltartókat csinálni, ismerte az áradások keletkezését, a széljárások mikor, milyen időt hoznak, olyan kévét kötött aratáson, mint egy emelintet, értett a fűrés-faragáshoz, egyszer egy pincét épített a kamra alá, pedig soha nem tanult kőművességet, tudott régi szép meséket mondani, tavasztájban tudta, hol fészkelnek a vadrucák, s egyszer kézzel fogott egy vadrucát az Ingeresben, mennyi mindent meg tudott csinálni édesapám! Bármilyen nyers gazzal, fával tudott tüzelni, fűteni, tudott tőköt sütni a határban... Nagyon értett a tengeri természetéhez, kapáláshoz, nem lehet elsorolni, mi mindent tudott. S ez a tudás annyiféle ágazatú, hogy alig bírja összefogni az értelem. Ahányféle állat, annyiféle ismeretet kíván, ahányféle növény, annyiféle ismeretet kíván, s ahányféle az ismeret, annyiféleképpen kell bálni vele az embernek.”

A Helyes Gazdálkodási Gyakorlat alapfeltételeit a márciusi számban már leírtam. Most a pályázatok bérbeadása és elbírálása idején meg kell ismerkedni a benne rejlő fogalmakkal is.

A szántóföldi növénytermesztés tevékenység folytatása során nagyon lényeges a vetésforgóban való gazdálkodás.

A vetésforgó: növényi sorrend térben és időben.

Ennek megfelelően a növényeket úgy kell az adott parcellában egymás után vetni, hogy ez a talaj és növény számára kedvező legyen és természetesen a munkaszervezést se gátolja.

Lényeges szempont, hogy pillangós növény is legyen a vetésforgóban. A pillangós növények nagy szerepe abban rejlik, hogy a gyökérzetükön megtelepülő rhizobium baktériumok segítségével nitrogént tudnak gyűjteni.

Kerülni kell a monokultúrákat, mely talajuntsághoz vezet.

Monokultúra: ugyanazon növényfaj két vagy több éven át egy parcellában való termesztése. Fontos az évenkénti eltérő művelési mennyiségű talajhasználat.

A tápanyag-gazdálkodást talajminta-vizsgálat alapján tervszerűen kell végezni, kerülve a túltrágyázást.

A talajvizsgálat lehet:

- szűkített, mely néhány legfontosabb paraméterre terjed ki
- bővített, mely az előzőeken túl fontos makro- és mikroelemeket is meghatároz
- teljes körű: mely még a mérgező elemeket is kimutatja.

A szerves-trágya tárolására és kiszórására is nagyon szigorú előírások tartalmaz a követelményrendszer. A nem nitrátérzékeny területen, ahová településünk is tartozik, ezeket az előírásokat csak későbbi időpontban kell megvalósítani.

A növényvédelmi tevékenység során csak megfelelő műszaki állapotú géppel végezhető permetezés. A különböző agrár-környezetgazdálkodási célprogramok korlátozzák a rendeletben meghatározott növényvédő-szerek használatát.

Fontos szempont a táj védelme, a környezet ápolása és a fokozottan védett madarak fészkének megtalálása esetén a nemzeti park szakembereivel való együttműködés.

A Helyes Gazdálkodási Gyakorlat szellemében nem csak jól kell tudni gazdálkodni, hanem azt megfelelően dokumentálni is kell. Ehhez szükséges az információk mind teljesebb körű gyűjtése, a rendeletek ismerete és alkalmazása.

Ennek szellemében kívánok Áldott Karácsonyt és sikereket gazdag Boldog Új Esztendőt!

Várfi András

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

decemberi ajánlataim:

- adventi gyertyák, fenyőfa díszek,
  - fenyőfa talpak, díszítő izzók,
  - év végi üdvözlő lapok,
  - hólapátok, védőkesztyűk,
  - esőruhákat, gumicsizmák,
  - kések, húsdarálókat, gázegők,
  - konyhai eszközök, edények,
  - karácsonyi ajándékok,
  - elektromos melegítőket, hűségűzőket,
  - kézi szerszámokat, fejszék, fűrészek,
  - láncfűrészeket, szivattyúkat,
  - ruhaszáritókat, vasalókat,
  - vasalóállványokat,
  - fagyálló folyadékokat, jégoldókat,
  - hidegindítókat, fagyálló ablakmosó folyadékokat,
  - szegek, csavarok, kötöződrótok,
  - szenes kályhák, kályhacsövek
- BOLDOG KARÁCSONYI ÜNNEPEKET ÉS SIKERES ÚJ ÉVET KÍVÁNOK MINDEN KEDVES VÁSÁRLÓMNAK**

FARKAS MÁTÉ

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endródiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császárné Gyuricza Éva
Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 csaszar@bekesnet.hu *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Iványi László, Márton Gábor, Polányi Éva,

Szócs Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszko András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu